

nepriklausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITHUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR. 44 (1171) XXVIII METAI *** ** 1969 m. OCTOBRE-OCTOBER-SPALIO mėn. 29 d. *** LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** ** Postage paid at Lachine, P.Q.

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

Generalinis Gubernatorius R. Michener

KANADOS 28-JO PARLAMENTO PLANAI

Praeitą ketvirtadienį įvyko antrosios šio parlamento sesijos atidarymas. Gen. gubernatoriaus Roland Michener kalbė, pasakyta sušauktime parlamento bei senato nariams, neatskleidė jokių netikėtų ir nepasitvirtinusių draugiškų planais. Bendrais bruožais buvo žadama "aupti išlaidauti ir siekti darbštumo užsimotuose planuose. /Lyg visa tai nebūtų tiesioginė kiekvienos valdžios pareiga?/. Abstraktčiai pažadėta modernizuoti įstatymus, įvesti naujus nuostatus dirbančiųjų ir darbdavių ginčų sprendimui, reformuoti apmokestinimą /tax/, socialinį draudimą, užsienio politiką, pakelti pašto našumą /ko ir mes nuoširdžiai linkime!/, peržiūrėti gynybos planus ir t.t. Iš tikrųjų atžymėtinų planų beliko balsavimo teisės suteikimas jaunuoliams sulaukusiems 18 metų amžiaus.

Kiekvienu atveju, Trudeau valdžios pasisiekimas pareis /ir tai ne vien sekančios sesijos bėgyje, bet ir per likusius 3 kadencijos metus/ nuo to, kiek ji pajėgs įgyvendinti karališkojo sosto kalbos paaiškoje pareikštus užsimojimus: "Be bėgamųjų rūpesčių, Kanada turi būti pasiruošusi sutikti poindustrinėje eroje kylančias problemas. Tam reikės sistematingo peržiūrėjimo ir persvarstymo tų pagrindinių principų, kurie motyvuoja pačią kanadiškąją bendruomenę."

DRAMATIŠKAI PASKELBTAS ĮSTATYMAS No. 63

Po ilgo laukimo pagaliau Quebeco provincinė valdžia paskelbė savo nusistatymą dėl prancūzų ir anglų kalbų savo provincijoje. Šis įstatymas buvo paskelbtas su fanfaronais ir dalyvaujant beveik visam ministrų kabinetui. Premjeras Jean-Jacques Bertrand paskelbė, kad

nuo dabar Quebeco provincija esanti prancūziška provincija ir visi jos gyventojai turėsia anksčiau ar vėliau mokėti prancūzų kalbą tiek, kad galėtų susikalbėti ir eventualiai ją naudoti darbe, komunikuojant su vietiniais prancūzais. Įstatymas Nr. 63 taip pat nustato, kad nuo 1970 metų liepos mėnesio visose Quebeco mokyklose būsianti dėstoma prancūzų kalba taip, kad mokinys jau pasiekęs šeštąjį skyrių galėtų susikalbėti prancūziškai. Tas pats įstatymas taip pat nustato, kad tėvai turi pilną laisvę pasirinkti pagrindinę dėstomąją kalbą. Įstatymas buvo priimtas be galo neigiamai tikrai separatistų sluoksniuose, kurie reikalavo, kad Quebeco provincijoje tėvams nebūtų duota laisvė pasirinkti dėstomąją kalbą. Jų manymu, toji kalba visais atvejais turinti būti tik prancūzų.

Angliškoji mažuma įstatymą priėmė pusiau palankiai, paaiškindama, kad įstatymo vertė pasirodys tiksliai tada, kai paaiškės kaip jis vykdomas praktikoje. Jie nurodo, kad ir senas įstatymas Nr. 85 buvęs labai panašus į dabartinį naująjį, bet jo kairuriais atvejais nepaisė nei mokyklų komisijos (pav. St. Leonard), nei pats švietimo ministeris. Taip pat laukiama paaiškinimo kokių ir kiek mokytojų bei mokytojų priemonių provincinė švietimo ministerija suteiks angliškosioms mokykloms. Iki šiol, pavyzdžiui, didelė dalis angliškųjų mokyklų Montrealyje jau keletą metų nesulaukia prancūzų kalbos specialistų nei atitinkamų modernių vadovėlių.

Paskutinėmis žiniomis, separatistinės grupės nutarė organizuoti demonstracijas ir kviečia visus Quebeco prancūzus studentus streikuoti, kad įstatymas Nr. 63 būtų nepriimtas. Politinių stebėtojų nuomone, šis įstatymas nulems provincinius rinkimus, kurių laukiama kitų metų pavasarį, ar Bertrand vyriausybė išsilaikys valdžioje, ar ne.

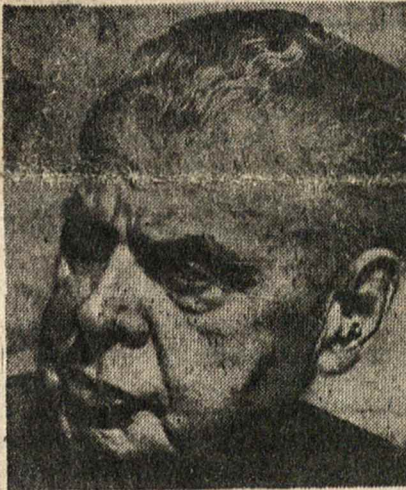
Min. pirm. P.E. Trudeau

TRUDEAU METĖ PIRŠTINĘ SEPARATIZMUI

Kanados modernioji istorija dar nei vienas federalinės valdžios ministeris pirmininkas iki šiol nebuvo taip drastiškai ir aiškiai išsikišęs į provincinius reikalus. Iki šiol buvo įprasta girdėti tikrai smulkus provincinius ministerius bei ministrus koliajant Ottavą. Trudeau apsidarė lazdos galą: atvykęs Montrealin ir kalbėdamas savo rinkiminėje apylinkėje įsiaišiai tiesiai pasakė savo kompiotizams prancūzams, kad yra pagaliau atėjęs laikas subręsti: mesti kūdikio vystyklus ir pradėti žvelgti Kanados gyvenimą blaiviom ir realiom akim. Trudeau nuomone joks separatizmas Quebeco neišgelbės, nes jis nepasitaiso jokios ekonomiška ar kultūriškai realios programos. Svaigiojimas apie nepriklausomybę ir prancūzišką bujojančią respubliką anglosaksiškų tautų jūroje yra mitas, kurį susikūrė savo bejėgiškumui pridengti liguisti svajotojai. Joks prancūzas nesijaučia Kanadoje antraeilio piliečiu, jei jis to pats nenori. Pagaliau angliškoji Kanada esanti taip pat konkreti realybė ir nesileisianti stumdama keliolikos šimtų pasimetusių teroristų. Trudeau rimtai išpėjo Quebeco provinciją, kad ji žengianti anarchijon, kad jos vadai ir vadaukai esą pasimetę ir nebežino ko jie nori. Anot Trudeau, tie reikalavimai, kurie savo laiką pradėjo tyliąją revoliuciją, esą jau atsiekti. Tie, kurie nori gyventi suvienytoje Kanadoje, mato, kad Ottavoj prancūziškasis elementas yra priimtas lygiateisiu partneriu. Trudeau taip pat labai griežtai pasisakė prieš separatistines tendencijas, kurios esą brukamos per federalinės valdžios remiamą Radio Canada televizijos ir radijo stotį. Jis pastebėjo, kad toliau tokio akiplėšiškumo Ottawa nebetoleruosianti ir kad, reikalaujant, prancūziškos stotys bus apvalytos nuo tokių nepageldamųjų elementų. Nors į šią kalbą ir atsakė kiek sarkastiškai Partii Quebecois vadas Rene Levesque, bet ir jo kalboje, pasakytojo separatistų partijos kongrese, buvo nemaža susirūpinimo išreikšta nuolat labiau šlyjančia tvarka šioje provincijoje.

CHAMBLY MOKYKLOS PRADĖJO DARBĄ

Mėnesį laiko užtrukęs mokytojų streikas Chambly apylinkės mokyklose, išsikišęs provincinei vyriausybei, atrodo, pasibaigė. Mokytojai ir mokiniai grįžo į klases ir mokslas vėl tęsiasi. Pažymėtina, kad šių nesutarimų metu didelį vaidmenį vaidino lietuvis P.A. Pundzius, kuris eina asmeninio skyriaus viršininko pareigas Chambly mokyklų komisijoje. Mokytojai buvo patiekę visą eilę reikalavimų, ypač, kad mokyklų komisija nesilimtų taikyti jokių legalių sankcijų prieš mokytojus, kurie provincijos mokytojų streiko metu buvo atsistatydinę iš savo pareigų. Mokytojai atsistatydino, kad tokiu būdu būtų provincijos švietimo ministerija išklaudyti mokytojų. Šis streikas buvo palietęs apie 18 000 gimnazijos mokinių.

John Diefenbaker

DIEFENBAKER AIŠKINA SOVIETAMS JŲ KONSTITUCIJĄ

Buvęs Kanados min. pirmininkas, John Diefenbaker lankėsi Sovietų Sąjungoje. Jo kelionės tikslas buvo susižinoti ar tiesa, kad sovietai daugiau nebeperksią Kanados kviečių. Po pasikalbėjimų su Sovietų Sąjungos eksporto viršininku Matvejevu bei žemės ūkio ministeriu Mackievich, jis pranešauja, kad kviečių rinkoje sovietai liksią Kanados klientais dar ilgą laiką. Tačiau idomės detalės paaiškėjo iš jo pokalbio su pirmuoju Sovietų Sąjungos min. pirm. pavaduotoju Dimitri Polyanski. Diefenbaker jam užsiminė, kad iš 12,000 ukrainiečių padavusių pareiškimus vizai į Kanadą vos 500 tokių prašymų buvo patenkinti. Ir tai tik išimtinai senesniems asmenims. Jis reikėdė nusistebėjimą, kad visas ukrainiečiams turinti išduoti Maskva. Remiantis Sovietų Sąjungos konstitucija, Ukraina turėtų turėti pakankamai autonomijos tokių reikalų tvarkymui pati - samprotavo John Diefenbaker. Ir jis stulė išteigti konsulatą Otavoje, o Kanados Kijeve. Mes vistiek galvojame, kad toks mostas vizų išdavimo procesą tik prailgintų, nes po visų patvirtinimų paskutinį anspaudą dėjų vis tiek... Maskva.

ANKSTYVAS SNIEGAS

Šiais metais pirmasis sniegas Montrealy jau iškrito spa-

lio mėn. 22 dieną. Kaip paprastai tokiais atvejais atsitinka mūsų mieste - judėjimas buvo beveik paralyzuotas, nes įvyko šimtai mažesnių ir didesnių susidurimų. Temperatūrai staiga kritus, keliai ir gatvės vietomis apledėjo. Vienintelė paguoda tebuvo, kad Toronte sniego iškrito dar daugiau - apie 5". (Montrealyje tuo tarpu teiškrito apie 1 su puse inčo). Toronte tokio kurjozo nebuvo įvykę beveik per šimtą metų. Montrealyje gi sniegas buvo anksčiau iškritęs nelabai seniai - 1957 m.

ŠIAURĖS VIETNAMAS VĖL BOMBORDUOJAMAS ?

Šiaurės Vietnamo užsienių reikalų ministerija paskelbė, kad JAV - ių kariniai lėktuvai bombardavo visą eilę Šiaurės Vietnamo gyvenviečių įvairiose provincijose. Minimose vietovėse esančios Nghe An, Quang Binh ir Ha Tinh provincijose. JAV - es griežtai paneigė šį tvirtinimą. B-52 bombonešiai reguliariai tebeskrenda kontroliuodami ir naikindami infiltracijos kelius, bet Šiaurės Vietnamo miestų nesą lietu.

ARABAI NESUTARIA

Susirėmimai tarp Lebanono ir Syrijos, Vidurio Azijai tikrai neduoda jokio pastovumo. Gal tik vėl parodo, kokie didžiuliai skirtumai reiškiiasi net jų pačių tarpe. Lebanonas, modernus, pusiau musulmoniškas, pusiau krikščioniškas kraštas, realiau žiūris į jį supantį pasaulį ir paliktas ramybėje, tikriausiai, surastų sugyvenimo formulę ir su Izraeliu. Syrija iš kitos pusės, atstovauja nelanksčią, visiems arabams charakteringą, politiką. Ji pasiryžusi nušluoti Izraelį. Paskutinieji nesutarimai kaip tik ir įrodo, jog arabams nebus lengva surasti vienalytį sprendimą. Ir kai Beiruto valdžia ėmė stabdyti Lebanono pietuose įsikūrusius arabų palestintiečius nuo puldinėjimų Izraelio ūkininkų, tai Syrijos partizanai pradėjo puldinti patį Lebanoną. Panašūs pasireiškimai nėra nauji. Tai tikrai dar kartą įrodo, kad arabams stokoja atsakingo vado, kuris būtų pasiryžęs protingai atsinešti į visą Vidurinės Azijos problemą.

DM SUSISTABILIZAVO

Vakarų Vokietijos ekonomijos ministeris Karl Schiller paskelbė, kad nuo rugsėjo 29 dienos laisvai "plūduriavusi" markė vėl stabilizuota. Remiantis tarptautinio valiutos fondo kalkuliavimu, naujoji markė paaugo 9.2%, ir kaštus 27,3224 JAV centų. Prastokolnustos Anglija ir Prancūzija su džiugesiu pasitiko šią žinią. JAV ir kiti kraštai taip pat nenugastauja, nes tai pagelbės jų varžymuisi su vokiečiais dėl užsienio rinkų. Labiausiai susirūpinusios yra Japonija ir Danija, nes joms

grėšia tarptautinės rinkos spaudimo pavojus. Jos prisibijo, kad jų pinigai dėl esamo žemo įvertinimo, gali tapti spekuliacijos įnagiu. Kanados akimis žiūrint, mūsų eksportas turės geresnes galimybes Vokietijoje, tačiau, importuojamos vokiečių prekės taps brangesnės.

Vakarų Vokietijos kancleris Willy Brandt

BRANDT PERIMA VAKARŲ VOKIETIJOS VAIRĄ

Beveik 40 metų praėjo po paskutinės socialdemokratinės valdžios Vokietijoje. Weimar respublikos metu, paskutinius dvejus metus valdęs kancleris Heinrich Mueller katastrofiškai sulikvidavo socialdemokratų viešpatavimą 1930 metais. Po to sekė - istorija, kuri dar ir šiandieninei Vokietijai atsiirangsi su visais neskanėstais. Tačiau vargu ar beužtiklume nors vieną politinį ekspertą, kuris drįstų šiandien pritaikyti panašią analogiją. Priešingai, kai kurie žinovai net teigia, kad šis pasikeitimas bus vienodai lemiamu kaip ir de Gaulle sugrįžimas į valdžią prieš 11 metų. Nors Willy Brandt ir teigia, jog jis būslas susirūpinęs tik Vokietijos vidinių gėrbūvių; bandysias patobulinti mokesčių sistemą, suliberalizuoti universitetus, praplėsti teisinės reformas ir, apimant, duoti daugiau balso darbininkai, tačiau, politikų tvirtinimu, pagrindiniu tikslu liks Vokietijos politinio prestižo atstatymas. V. Vokietija pastakė aukštą ekonominį lygį ir ne nuostabu, jei ji imtų dairytis po kitus horizontus. Taigi, nereiktų nustebti, jei ji išnaudos net ir nelabai priimtinas galimybes, kaip, sakykime, flirtą net ir su sovietais. Sprendžiant iš nepersentausių sovietų pareiškimų, atrodo, jog ir pastarieji tokia minčiai pritaria. Tik atettis parodys, kokių ekonominių ryšių su sovietais pasineš naujoji socialdemokratų valdžia ir kokių politinių koncesijų kas iš jų turės daugiau padaryti? Belieka tik viltis, kad Willy Brandt turės pakankamai išminties eidamas su meška riešutauti.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

GERAM KELY

Laikraštiniuko ir Fondo nario akimis stebėdamos, žiūriu, stebiuosi ir, kartu, džiaugiuosi Kanados Lietuvių Fondo stiprėjimu ir to Fondo vadovaujančių vyrų Tarybos ir V-bos narių gražia veikla. Jų įvykdyti gana dideli darbai-statuto paruošimas ir Fondo įteisinimas valdžios įstaigose; taip pat padarytas Fondo antspaudas, kuris randasi sekretoriaus žinioje, o statutas iš anglų išverstas ir į lietuvių kalbą. Puikų vertimo darbą atliko vienas iš pasišventusių Tarybos narių - inž. Leopoldas Balsys.

To statuto vienas egzempliorius, /fotografiniu būdu multiplikuotas/, anglų ir lietuvių kalbomis randasi ir ant mano, /gal kaip pirmojo Fondonario/, rašomojo stalo. Ne užilgo statutas bus atspausdintas parankia brošiūra ir išsiųstas nėtas esantiems nariams ir dar būsimiems Fondo rėmėjams.

Kanados Lietuvių Fondan jau sutelkta 52.000 dolerių pagrindinio kapitalo. Vadinasi, jau truputį daugiau, kaip užsibrėžti pusė bendros sumos.

Kanadiško Fondo su Amerikos Lietuvių Fondo santykis /proporcingai žmonių skaičiui/ imamas 1:10 pasidalinimu. Amerikos lietuviai užsibrėžę Fondan sutelkti 1.000.000, o kanadiečiai-100.000 dolerių. Užsibrėžtas planas vyksta labai tvarkingai ir sėkmingai. Amerikos lietuviai jau turi surinkę Fondo įnašų per \$500.000 /vadinasi, jau peržengę per pusę milijono/, o mes - per 50.000 taigi, daugiau pusės užsibrėžtos surinkti sumos.

Be to, kaip mūsiškis šmaikštus priežodis sako: "Nors be kailio liksi, visiems neitiksi". Taigi, ir šiame atvejuje, mūsiškio Fondo veikloje, -esama nepatenkintųjų. Ir kodėl? Sunku pasakyti. Greičiau būtų tai galima aptarti noru Fondo darbą trukdyti, negu kitais motyvais. Štai, iš "Tėviškės Žiburių" /spalio 16 d. numerio/ kyštelėjo net du tokie, sakytume, pagaliai, taikomi ir gražiai riedančio Kanados Lietuvių Fondo ratus. Tie "pagaliai"-tai A.R. inicialais pasirašytas vedamasis "Savieji klausimai" ir laiškų skyriuje atspausdintas skaitytojo laiškas, su klausima antrašte: "Kur dingo Kanados Lietuvių Fondas?" Atsakymo vietoj į tuos du raštus-pradėsite nuo pastarojo: "Kur dingo Fondas?" U-ha!-norėtųsi sušukti! Atrodytų, kad Fondo Taryba, susidedanti iš 12 narių ir Fondo pirmininkas, vicepirmininkas, sekretorius ir išdininkas /iš viso net 16 asmenų!/, ko gero,

pasigrobę Fondo kasą, iš Šiaurės Amerikos žemyno /šiuo atveju-į Kanados/ gal perbėgo kažkur į Pietų Afriką. Nes, kaip gi kitaip? Juk klausama: "Kur dingo". Dingo... vadinasi, nebesurandami...

Kaip aukojęs, girdi, šiam fondui nemažą sumą, jis norėtų žinoti, kas su šiuo fondu atsitiko, kad, esą, nebesigirdi apie jo veikimą, naujų įnašų telkimą ir pan. Po laiško pasirašęs "Susirūpinęs KLF narys". Deja, kaip matome, nors sakosi paaukojęs fondui "nemažą sumą", vis dėlto, nepasako, kokia toji "nemažą suma" ir neparodo viešaito savo "susirūpinusio veldo". Geriau kabinėjasi slapukiškai.

Į tai "susirūpinusiam" norėtųsi, štai, ką atsakyti. Visiems yra žinoma, ir jam pačiam neturėtų būti paslaptis, kad vasaros atostogų metu visokias laisvasias įvairiausiose institucijose savaime apsilpsta arba ir visai sustoja. Panašus reikalas, matyt, buvo ir su KL Fondu. Be to, jeigu "susirūpinęs" būtų buvęs kiek nors akylesnis, jis galėjo pamatyti tuose pat "Tėv. Žiburiuose" /spalio 9 d. numeryje/ Fondo skelbimą, paskelbtą sekr. K. Lukošiaus, apie naujai įstočius narius: J. Jauneikį, J. Gustainio įnašo papildymą iki 200 dol. ir, netgi, ne lietuvių tautybės, kurios vyraus buvęs lietuvis, bet miręs, Polės Burbulienės įstojimą Fondan nare. Tai, va, palinksmink savo "susirūpinusį" veldą, narys, su "stambesne auka", nes Fondas -dar nežuvo...

Dabar žvilgtelėkime į vedamojo autoriaus A.R. mintis. Jis gi, svarstymuose ir apmąstymuose apie "savuosių klausimus" ir būdamas, atrodo, susirūpinęs tuoką ir kaip privaleltų svarstyti susirenkančioji KLB krašto tarybos sesija, tarp kitų klausimų, akcentuotai užbaigia vedamąjį savuoju "šauksmu" apie KL Fondą. Cituoju:

"Pagaliau, dėmesio šaukiasi ir Kanados Liet. Fondo reikalai! /Čia jau būtų tikęs ir šauktuko padėjimas-Pr. Alš./ Kad atsiskyrusi nuo Bendruomenės, ši institucija vis dėlto operuoja iš visuomenės surinktais pinigais/ ir nemiršta, pasakytume-a?-Pr. Alš./ Deja, neatspėta ar nenorėta atspėti tikroji tiesa šiame sakinyje. Pirmiausia, KLF niekur neišėjo ir neatsiskyrė nuo B-nės, o tebeveikia jos ribose. Fondo įstaigų 18-tas paragrafas skamba šitaip:

"Tarybos nariai renkami dvejiems metams. KLB -nės vicepirmininkas, išdininkas, sekretorius ir pirm. kultūriniam reikalams /vadinasi, iš

Nuotraukoje Kanados Lietuvių Fondo valdyba posėdžiauja, savo veiklos pradžioje. Iš kairės: P. Lelis, V. Balsys, V. Ignaitis, R. Šimanavičius ir A. Pacevičius, - to laiko ir dabartinis pirmininkas.

... ..

viso 4 asmenys/ yra "ex-officio" Tarybos nariai, jei jie yra pilnatiesiai Fondo nariai". Na, o tas A.R. vadinamas Fondo "operavimas iš visuomenės surinktais pinigais", kurgi kitur pasireikš, jei ne visuomenėje? Fondas juk pagrindinio kapitalo niekur neišleidinėja ir juo "neoperuoja", nes tai statutas draudžia, o gautas už jį procentus - juk atiduoda ne kam kitam, kaip mūsų B-nėje veikiančioms institucijoms -šešt. mokyklai, seselių vėdmiems Vaikų namams ir ved. darželiui ir pn. Sau gi nė vienas Tarybos ar v-bos narys nepasilieka nė cento. /O tu procentų jau išdalinta kultūriniam reikalams daugiau 5.000 dolerių! / pernai metų procentai-taip pat jau paskirsinti ir jėbus įteikti toms institucijoms, kurios labiausiai reikalingos paramos.

Toliau A.R. klausia: "Kiek ilgai, dolerio vertei mažtant, laikysime banke užšaldytus keliasdešimt tūkstančių dolerių?"

-O kur gi reikėtų tuos pinigus laikyti, jei ne saugiausioje vietoje-banke?-Norėtųsi vedamojo autorių paklausti, -Gal kokio nors "Trust Company" /kaip, pvz., neseniai subankrutavusio "Prudential Trust" ir nuskriaudusio tūkstančius indėlininkų/. Tiesa, toji "Trust" mokėjo žymiai didesnius procentus už reguliarius bankus. Deja, palūkanas išmokėjo, o patį kapitalą-nubankrutino ir nusinešė. Mano paties vienas bendradarbis, sunkiai taupęs visą gyvenimą, tojo "Prudential Trust" kompanijoje prarado viso gyvenimo santaupas - 12.000 dolerių.

Ir dar toliau A.R. šitaip rašo: "Jeigu, girdi, negalima padaryti nieko geresnio, pasekime gražiui JAV Liet. Fondo pavyzdžiui. /Kokiu pavyzdžiu?-Pr. Alš./ Deja, tai nepasakoma. Ir pabaigoje vedamojo-autoriaus visiškai savo pasiūlymus "konkretizuoja": "O jeigu ir to negalima, surenkime tais pinigais pas. lietuvių jaunimo kongresą Toronte" ... /Vadinasi, likviduokime gražiai veikiantį ir žengiantį į priekį Fondą-Pr. Alš./

Žinant Kanados Liet. Fondo statuto turinį ir jo dvasią, čia jau negalėtų būti nelogiškesnio pasiūlymo, nes gi statuto I-majam paragrafe rašoma:

"Kanados Lietuvių Fondas yra įsteigtas ir veikia lietuvių kultūriniam bei labdaros tikslams remti, skatinti ir ugdyti... Toliau: "Fondo nuolatinis kapitalas neliečiamas..." Taigi, todėl baigiant šias mintis ir norėtųsi klausiti: Quo vaditis, jūs Fondo trukdytojai, kurie kaĩšiojate pagalius į jo gražiai ir darnai besisukančius ratus?...

Pr. Alšėnas

K A I K A S I Š B E N D R U O M E N Ė S Š U V A Ž I A V I M O

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos metinis suvažiavimas įvyko spalio 18 d. Toronte. Dalyvavo ir PLB valdybos pirmininkas S. Barzdukas. Posėdžiai buvo vieši. Čia patiekiamie kai kuriuos atstovų pasisakymus ir mūsų pastabas.

Dėl nesibaigiančio ginčo: A. Rinkūnas siūlė naudoti naują vadovėlį "Rūtelė", nors jame ir išspausdintas Lietuvos rašytojo Kubilinsko eilėraštis. S. Barzdukas patarė tiems, kurie išsižeidę, išplėsti nepageidaujamą puslapį. Esą vadovėlio autorė pati nežinojusi kas tas Kubilinskas.

Barzdukas - nemesti akmenio į Lietuvos lietuvių, net ir komunistus.

Paklausimas - Ką daryti su rusiškais puslapiais tautodailės knygose, kurios norimos įteikti muziejams?

Rinkūnas - Muziejams tokių knygų neteikti. Šiaip tai išplėsti puslapius.

Matomai buvo turima galvoti lietuviškų straipsnių rusiškai vertimai. Ką daryti su vokiečių, anglų ar prancūzų kalbos vertimais, niekas neužsiminė.

Dėl jaunimo kongreso. Bandyta išsiaiškinti ar Kanadai prisilimtinas kongreso rengimas. S. Barzdukas nurodė priežastis kodėl čia ir nebūtų paranki vieta: kanadiečiai nesukeltų pakankamai lėšų/praėjo kongreso biudžetas 90 tūkstančių/, kitų kontinentų jaunimas nori vykti į Ameriką, bet ne į jos "satelitą"; išpūdžiui nebūtų sutraukta užtenkamai žmonių-kongreso pramogų dalyvių. Dainavos stovyklavietė pirmojo kongreso dalyvių sužavėjo, todėl ten prisilaikytina. Jis siūlė geriau kongresodali-prieš ar pokongresinę stovyklą-pravesti Kanadoje.

Rinkūnas - praeitas Jaunimo Kongresas nuėjo per toli-norėjo reformuoti veiksmus. Tas jaunimui neleistina.

S. Čepas - KLB nesisitūlo, bet ir nesibaido kongreso rengimo.

Čuplinskas - Čia galėtume visai neblogai surengti, tikrai netokių mastu kaip Čikagoje. Patyrimo turima iš PLB seimo.

Barzdukas - masinės kongreso stovyklos nerelkėtų rengti, nes ten per daug ulio-

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpinami. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami.
Red.

BUVO MĖTOMI?

N. L. 40-me numeryje tik Propirščiais ir tik Prabėgomis pačiupinėjote Quebeco lietuvių poziciją Kanados prancūzų separatistų atžvilgiu. Labai idomu. Tik, jei lietuviai būtų už tą laikyseną apskusti teisumui, kuriame būčiau teisėjas, tai būtų dar atidėčiau "tardymui papildyti", kadangi propirštinių ir prabėginių duomenų dar mažoka sprendimui padaryti.

Labiau užkliuvo kitas dalykas. A. Povilainis /Propirščiuose/ parašė: "atsimenu, kaip Lietuvoje žydai buvo mėtomai į Nevėžį"... Kas gi čia dabar? Iš tikrųjų kaip gi jie ten buvo mėtomai? Ir: 1/ar palei visą Nevėžį, nuo Troškūnų ligi pat Nemuno, ar tik kaikuriuose vietose? 2/ ar dažnai, - kasdien, kas savaitę, kas mėnuo? 3/ ar ilgai, - metus, kitus, visą nepriklausomybės periodą, ar gal nuo pat žydų iškūrimo Lietuvoje? 4/ kiek, bent maždaug buvo sumėtyta?

Matot, kiek implikacijų gali būti tuose keliuose neapdairiai propirštus praleistuose žodeliuose. Galėtų būti visai nereikalingos ir nepelnytos bėdos, jeigu už jų užklūtų kokia senas sąskaitas suvedinėjanti žydų organizacija...

V. Rastenis

"NL" spalio mėn. 8 d. idėjo PRANEŠIMĄ apie įvykusį Hamiltone veteranų ir šaulių valdybų posėdį, kuriame esą nutarta kartu surengti Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties paminėjimą. Pranešimą pasirašė veteranų ir šaulių valdybos. Tas pranešimas prasilenkia su tiesa. Minėtame posėdyje veteranų skyriaus valdyba nedalyvavo. Preiš tai ramovėnų valdyba susirinkusi apsvairstė Kariuomenės ir Veteranų Sąjungos šventės surošimą. Dėl šiaulių buvo reikiama nuomonė, kadangi šauliai į savo šventės minėjimą veteranų nebuvo pakvietę ruošdami kariuomenės šventę, veteranai savaime turėjo tuom pat atsakyti. Be to, visa šaulių valdyba yra ir veteranų skyriaus nariai, tad ateidami talkininkauti priklausančiam skyriui, jie yra laukiami kaip veteranai. Ramovėnų skyriaus valdybos du nariai nebuvo įgalioti dalyvauti šaulių susirinkime, tuo mažiau kalbėti valdybos vardu.

Hamilton, Ont. Veteranas

jama. Geriau studijinės programos stovyklas.

Brechmanas - stovyklą Kanadoje galime suruošti.

Dėl politinio komiteto: Jis nepasirūšmėjo ypatinga veikla. Pirmininkas sakė, kad jo darbo sritis labai ribota. Patarė politiniu komitetu daug nesiklauti. Jis reaguoja tikrai, kai mes, kaip etninė grupė, užkabiniami.

Balčiūnas - politinis komitetas kaip tik turi būti bendruomenės "political arm."

Sakalas - siūlė į diskusijas nesivelti, nes "politikuoti" neleidžia statutas.

Kiti - bendruomenė negali būti atskiriama nuo politikos.

Dėl "Lithuanians in Canada": Baronas - knygos virš tūkstančio egzempliorių sandėlyje. Reikia išdalinti dykai.

Kuolas - reikia knygą atpiginti.

Aušrotas - atpigindami pirmosios klasės knygą, paversite antraklase.

Dėl Lietuvių Fondo: Mikšys - ar Lietuvių Fondas įeina į bendruomenės veiklos rėmus?

Priekyje - Ne!

Niekas, net ir S. Barzdukas, nepaaiškino, jog visas lietuviškas gyvenimas įeina į bendruomenės veiklos rėmus, bet nebūtinai valdžią.

Lelis - jei ponis būtų kalbėjusi apie šimtinių /Lietuvių Fondu/ rinkimą, tai galėčiau klausytis valandas, dabar ką čia apie smūkelius...

Dėl biudžeto: Išdininkas Čuplinskas pranešė, kad krašto valdyba operuosianti 1750 dol. biudžetu. Iš jų 600 dol. skiriami kultūros komisijai dėl nepabaigtų reikalų Ottawos muziejuje.

Dėl vakarėnės: Pirmininkaujantis Kuolas: Ačiū šeiminkėms už tokią gerą vakarėnė.

Iš salės-ir už abstinentinę? /a.

P R A N E Š I M A S

JONO JONYNO ĮPĖDINIAMS
Prieš keturiolika metų Amerikoje mirė Jonas Kazimieras Jonynas, Amerikoje žinomas kaip John Kazimir Yaninas, gimęs Laukinčiuose 1886 metais, nuo 1918 metų gyvenęs New Yorko mieste, o prieš mirtį-Port Chester, N. Y. Yra likęs stambokas palikimas.

Giminės arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke:
Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York, N. Y. 10024

• Lietuvoj jau ruošiasi 1970 metų sausio 15-sios gyventojų surašymui. Suraišinėtojus ir jų instruktorius kontrolierius kvies įstaigų bei įmonių pareigūnus, mokytojus, studentus ir vyresniųjų kursų technikų mokinius (gimnazistų neles). Suraišinėtojai bus atleisti nuo darbo 17-19 dienų, o instruktoriai-kontrolieriai 27-29 dienas ir surašymo skyrių vedėjai net 56 dienas. Jiems bus paliktas jų normalus atlyginimas, o studentams bei technikų mokslieiviams - jų stipendija. Jiems bus dar ir kiek papildomo atlyginimo pridėta.

Vyriausia surašymo vadovybė ir priežiūra, žinoma, yra Statistikos valdyba Maskvoje, o Lietuvoj - tos valdybos padalinys Vilniuje, kur viršininkas yra Dubasovas.

ONAI PLEČKAITIENEI mirus, jos dukteriai Onai Barisienei ir jos šeimai nuoširdi užuojauta

Alekso ir Damicelės Janušų šeima.

"O Vilniaus neužmiršk, lietuvi!"

Antai pažvelk! Tai Vilnius rūmai
Dunkgo tarp kalnų plačiai! (Malronis)

LIETUVIŲ - LENKŲ DERYBOS SUVALKUOSE

(Paruošė Kazys Baronas)

(Pradžia 41 numerio)

Paskutinieji sutarties punktai kalbėjo apie belaisvių pasiūlymą, jos įsigaliojimą t. y. spalio mėn. 10 d. 12 val. Sutartis galioja iki galutinio suregulavimo teritorinių ginčų tarp Lietuvos ir Lenkijos vyriausybių.

Pasitarimai Suvalkuose buvo užbaigti spalio mėn. 8 d. 2 val. naktį. Tą pačią dieną, apie pietus, iš Varėnos sugrįžo TS-gos komisija. Ji ten turėjo pasikalbėjimus su lietuviais ir lenkų karininkais ir taip pat padarė lokalinio pobūdžio bendros padėties apžūrą. Pakeliui, Alytų, komisija susitiko su Lietuvos vyriausybės atstovais, kurie ją užtikrino, kad į rytus nuo Bastūnų, sovietinių dalinių nėra.

Bendras tos k-jos išpūdis buvo labai nepalankus lenkams. Tautų S-gos komisija Lukasievičių priėmė tik 18 val., tuo tarpu ta lietuvų delegacija su ja konferavo daug anksčiau. Char-

digny Lenkijos atstovai įteikė komisijos paruoštą mašinėlę parašytą rezoliuciją. Joje buvo sakoma, kad k-ją nemato jokių kliūčių, nežiūrint lenkų-sovietų karo, prailginimui demarkacijos linijos iki Bastūnų. Ji nepastebėjo jokių sovietiška-lietuviškų mišrių dalinių. Nedidelės lietuviškos jėgos, yra nepavojingos kairiajam lenkų sparnui. Ryšium su tuo, komisija siūlė lenkų delegacijai, kad ji kuo skubiausiai susisiektų su Lenkijos vyriausybe, kuri betarpiu pradėtų pasitarimus su Lietuva demarkacijos linijos prailginimo reikalu. Bet čia Lukasievič atsistojo kaip oponentas. Jis pažymėjo, kad k-ją savo sprendimą atrėmė vienašališkas lietuvių informacijas. Bet Chardigny jam atkirto, kad jis tikli jį tikrumu ir nemato šiuo metu jokio reikalo tikrinimui praeties faktų.

Toks k-jos pirmininko nusistatymas be abejo išplaukė iš jo matytų įvykių Varėnoje ir taip pat naujausios žinios, perduotos lietuvų delegacijos Suvalkuose (gen. Kathe įteikė plk. Chardigny

ny laišką, kuriame pranešama apie lenkų karinių jėgų judėjimą į šiaurę nuo Lydos kartu prašydamas k-ją, kad ji išsirtų vietoj padėti ir įsakytų lenkų kariuomenei pasitraukti už demarkacijos linijos - K. B.)

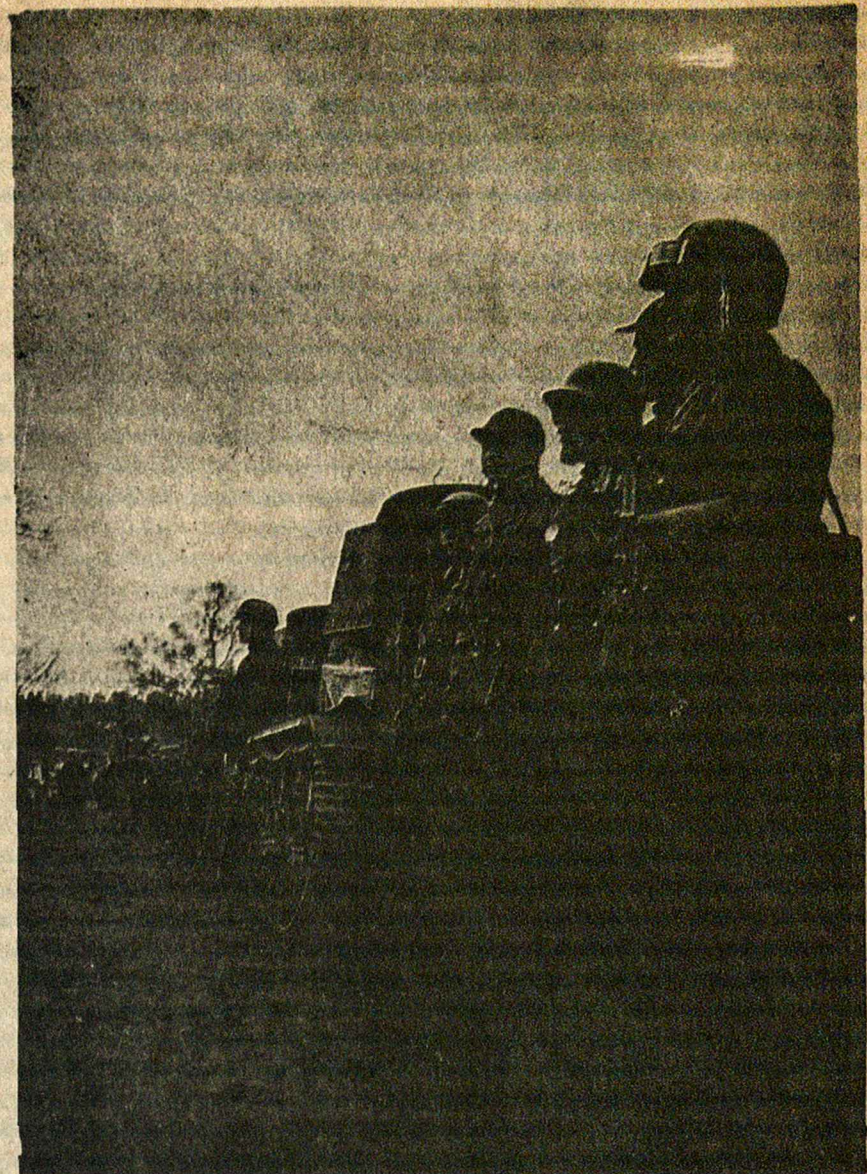
Gen. Kathe įteikė taip pat plk. Lukasievičiui deklaraciją, kurioje buvo sakoma apie puolimą lietuviškų pozicijų į šiaurę nuo linijos Eišiškės - Bastūnai ir užėmimą Gerviškių - Benekainių srities. Deklaracijoje taip pat buvo tvirtinama, kad tose apylinkėse jokių sovietinių dalinių nėra ir tokiu būdu, lenkai privalo pasitraukti už demarkacinės linijos. Be to, jis dar kartą siūlė prailginti demarkacijos liniją į rytus nuo Bastūnų.

Atsakydamas į tai Lukasievič pažymėjo, kad pasibaigus deryboms, jis negali naujai pradėti diskusijas. Tačiau gautus pranešimus jis pažadėjo perduoti savo vyriausybei iš savo pusės dar pridėdamas, kad pereitą naktį gavęs pranešimą apie ginkluotų bolševikų kazokų dalinių pasirodymą Varėnos-Bas-

tūnų rajone ir šio reikalo išaiškinimui, lenkų karinė vadovybė davė įsakymą belaisvių paėmimui.

Lietuvių delegacija, matydama daugiau nieko nelaimėsianti, spalio 8 d. vakarą apleido Suvalkus. Taip pat ir Tautų S-gos komisija, patenkindama lietuvių prašymą, nutarė kitos dienos rytą išvykti į Vilnių. Tautų S-gos k-jos išvykimu lenkai buvo labai nepatenkinti. Jie norėjo ją dar 1-2 dienas užlaikyti Suvalkuose. Lenkų delegacijos narys Lukasievič, sužinojęs tą nutarimą, telegrama užaliarmavo Lenkijos užsienių reikalų ministeriją, kuriai rašė: "padėtis labai rimta. TS-gos komisija rytoj 9 val. ryto išvyksta į Vilnių ir ten bus dar tą patį vakarą. Neatsižvelgiant į mūsų pastangas, k-ją Suvalkijos reikalą laiko antraeilio dalyku. Ji labai skuba į Vilnių, kad sukontroliuotų bolševikų kariuomenę, prieš atžygiuojančią mūsų nuo Bastūnų Benekainius. Komisija tuoj pat pradės atžymėjimą visos demarkacijos linijos".

TS-gos pirmininkas tuo rei-

Žygio į Vilnių metu - 1939 m.

kalu taip rašė: "La Commission se rendra de 9 a Vilna afin d'examiner par elle-meme et sur place la situation de trapes lithuaniens et de recevoir les indications precises sur la position des forces bolcheviques dans de cas ou celles-ci occuperaient encore le territoire lithuanien" (Chardigny pranešimas Bourgeois iš 1920 m. spalio mėn. 9 d. paimtas iš Societe des Nations, Journal Officiel special Nr. 4 psl. 16).

Tuo tarpu lenkas Katelbach savo raporte sako: "mūsų planas, tos visos "aferos" užtraukimo iki šeštadienio-sekmdienio, t. y. spalio mėn. 9-10 d. d. nuėjo niekais. To nesitikėjo ir

J. Pilsudskis, kuris pasikalbėjimė su Kosciolkovskiu Varšuvoje buvo įsitikinęs, kad visą reikalą dar galima buvo keletą dienų užtęsti.

Lenkų delegacija, išsiuntusi telegramą, taip pat vėlų spalio mėn. 8 d. vakarą išvyko iš Suvalkų į Varšuvą.

Visi konferencijos dalyviai, nors pasirašė sutartį, tačiau Suvalkus apleido su baimės jausmu, laukdami naujų įvykių ir komplikacijų.

O tais naujais įvykius buvo kovos dėl Vilniaus, jo užėmimas ir žygis į Lietuvą, pasibaigęs sulaukymu lenkų prie Giedraičių ir Širvintų.

Pabaiga.

Užjūrio pašto siuntos Terminai ir tarifai į Lietuvą

	Paprastu paštu	Oro paštu
Laiškai	lapkričio 14	gruodžio 11
Siuntiniai	spalio 24	gruodžio 5
Laiškai	.12 ct. pirmoji uncija .07 ct. kiekviena sekanti uncija	.15 ct. kiekviena pusė uncijos
Sveikinimo kortelės neužklijuotose vokuose	.06 ct. pirmosios 2 uncijos .03 ct. kiekvienos 2 sekančios unc.	.15 ct. kiekviena uncija

DĖL TVIRTOS, SAUGIOS IR EKONOMIŠKOS ADMINISTRACIJOS

BALANDŽIO 2 d., sekmadienį

BALSUOKITE UŽ MAJORĄ

GEORGE O'REILLY

Paid and published by the George O'Reilly committee

KIEKVIENO PILIEČIO

PAREIGA

BALSUOTI, kad būtų išrinkti asmenys, kurie gali vadovauti ateityje mūsų miestui.

BALSUOTI pagal savo sąžinę ir pagal savo visuomeninius įsitikinimus, rūpestingai pergalvojus kiekvieno kandidato tinkamumą.

BALSAVIMO APYLINKĖ --

WARD 3, seat 2.

IŠRINKTI asmenis, kurie rūpinasi visų gerove.

IŠRINKTI asmenis, kurie sugeba pramatyti pirmyn ir kurie istengia kovoti su bent kokiomis kliūtimis.

IŠRINKTI asmenis, kurie turi pakankamai autoriteto apginti savivaldybės teises aukštesniuose sluoksniuose.

IŠRINKTI asmenis, kurie įrodė esą verti pasitikėjimo įsų mieste.

LAPKRIČIO mėn. 2 d.

BŪTINAI

BALSUOKI

SEKMDIENI

LAPKRIČIO mėn. 2 d.

BALSUOK BE KLAIDOS!

PRÉSENTÉ PAR
SPONSORED BY
ROGER SEGUIN

CONSEILLER
QUARTIER 3
SIÈGE 2

COUNCILLOR
WARD 3
SEAT 2

2-ras LABAI SVARBUS IŠSIREIŠKIMAS
VISUOMENĖS INTERESUOSE

Kai balsuosi lapkričio 2 d. atsimink, kad tavo renkamasis asmuo atsakingas už šeimų gerbūvio lemiama arba materialinius sunkumus.

Jūsų renkamas atstovas miesto savivaldybėje turi būti pasiruošęs ir galintis rasti sprendimus skandėlose problemose:

JAUNUOLIŲ NUSIKALTIMAI,
VISUOMENĖS APRŪPINIMAS,
PENSININKAI IR KITOS.

BALSUOKITE UŽ

ROGER SÉGUIN

KULTŪRINĖ KRONIKA

ANASTAZIJOS TAMOŠAITIENĖS DARBŲ PARODA

vyko Ottawoje, spalio 8-19 dienomis OTTAWA LITTLE THEATRE galerijos patalpose. Dalininkė išstatė 27 savo vėliausius kūrybos darbus. Iš jų būta keletas pusiau abstraktinių, kaip Šviesos Sauja, Kai mas, Vi juoklės Vynuogės, Upe lis, Ankstyvieji Pumpurai, kiti - abstraktai. Rengėjų noras buvo suruošti priede audinių, ypač kilimų parodą, tačiau dėl susidariusių techninių kliūčių buvo pasitenkinta tik aliejinių darbais. Šia paroda buvo pradėta taip pat ir teatro žiemos sezonas, kur duodama 8 premjeros, kurios kiekviena tęsiasi 10-11 dienų, o kiekviena tokį pastatymą, o kartu ir parodą aplanko per 5000 metu besidominčių žmonių.

Teatro Direkcijos pareigūno, tvarkančio meno parodų rengimo laikus, pareiškimu, Teatro Vadovybė didžiuojasi galėdama šia paroda pradėti taip pat ir savąjį žiemos sezoną.

Parodą apžiūrint, žiurovą pagauna ypač pirmasis, nepaprastu spalvų deriniu išsakančias, išpūdis. Atydžiau apžiūrint, pajuntamas kūrybinis veržlumas, nesibaigiantis noras išlieti - pavaizduoti drobėje nors dalį to, kas kūrėjui yra "ant širdies", vietomis kontrastingai drąsus spalvų žais-

mas, tačiau labai patrauklus akiai. Štai, tarsi, pajunti apčiuopiamą kūrėjo nuoširdumą, bet kartu ir paprastumą, kas rezultate sukelia žiurovi pasigėrėjimą.

... "Žiūrėk, koks spalvų žaismas, lygiai kaip Gatinėu kalnų atšlaitėse...". ... "tikrai savita technika"... arba ... "štai, kur galiu įžvelgti gilumą ir tarsi pasinėti jame"... Būta ir tokių komentarų... "Man nesuprantama, kas čia norima pavaizduoti, tačiau pažiūrėti - malonu, daro įspūdį"... ... "Už tai nesuprantama, kad abstraktas", atsako palydovas.

Pastabesniam žiurovi, kreipiant dėmesį į teatro lankytojų ir parodos žiurovų reagavimą, yra nepaprastai idomu sekti, stebėti ir nugirsti įvairaus skonio, supratimo, išsijautimo ir kritikos staigius reagavimus ir pasiūlymus tarpusavy. Štai, pamatai sustojusi, susikaupusi, išgilinusi į paveikslą žiurovą, kurio mintis išskaityti būtų be galo idomu; mažomai esama kūrėjo taip pat, ar žiurovo toj srity, tačiau trumpa teatro vaidinimų pertrauka neduoda galimybės užmegsti pokalbį ir patirti jojo įvertinimą.

Nedidukė Ottawos Lietuvių B-nė turėjo progos aplankyti parodą ir justsi pasididžiavimą, kad štai karts nuo karto iš mūsų tarpo tinkamai pagarsinamas lietuvių vardas; kad

"ŠALNOS DIEGAS"

A. Tamošaitienė.

mes ne tik gyvi, bet dar veržlūs ir kūrybingi esame. A. ir A. Tamošaitienė patiekiamos paruošiamos parodų programos yra visada vertos pasigėrėjimo. "Tai pavyzdys, kaip turėtų būti visų daroma pa-

ruošiant programas parodoms", buvo trumpi, sausi, bet labai užtarnauti pasisakymai, kurie patys panašias parodas čia buvo ruošę.

Programų, nors paprastą bet skoningą išvaizdą, švarus

ASTRIDE IVASKA - POETĖ

vertėja ir nepailstanti ryšininkė tarp latvių ir lietuvių literatūros. Kas skaito "Metmenis", tikriausiai atsimena jos išsamų apžvalginį straipsnį apie latvių literatūrą. Ji "Jauna Gaita" ji prieš kelis metus buvo atspausdinusi dideli pluošta lietuvių poetų vertimų. Šiais metais, be abejonės jos pastangomis, to paties žurnalo (ji viena jo redaktorė) puslapiuose randame keturius, Lietuvoje gyvenančio, poeto Alfonso Maldonio eilėraščius, išverstus poetės Dainos Avotinos.

Astride Ivaska yra išleidusi du eilėraščių rinkinius: "Ežero Krikštas" ir "Žiemos Teismas".

Zina Katiliškienė.

Iš 1968 metais išėjusio eilėraščių rinkinio

"ŽIEMOS TEISMAS"

Tavęs, Lietaus karaliau, ieško lietūs ir vejai, kabindamies lapais, vaikščiodami samanom, ir paukščiai peri tavo pedose, taip ilgam tu buvai išėjęs.

Lietaus karaliau, be tavęs akmenų gyslos gęsta ir dyla mėnuo, kamuolin susitraukia rytai, ir tampa rūgšti skaidri rasa.

spaustuvės darbas, geras po-
pierių, pilnutinė informacija
apie autorę, jos kūrybos įver-
tinimo trumpos apybraižos,
ryškus paveikslų sąrašas ir
sudarė šio įvertinimo krite-
riją.

Pažymėtina, kad šioji paro-
da buvo jau trečioji lietuvių
dailininko paroda šioje vieto-
je. 1967 metų vasario 16 d. iš-
vakarėse vyko Dail. Antano
Tamošaitio, perėtis metais -
arch. Vytauto Trečio, o ši
kartą - Dail. Anastazijos Ta-
mošaitienės. Visos jos teatro
direkcijos, vietos spaudos ar
lankytojų buvo gerai įvertin-
tos ir turėjo pasisekimą.

A. Paškevičius

Spinduliai pereina tave,
Lietaus karaliau,
atspindžiai klostos tau akyse.
Tu beldi, ir prasiveria kalnų glėbys,
tu tampi pats savo šešėliu.

Lietaus karaliau, tavęs
ieškau tavo sodybose,
amžinai ieškau tavo sodybose.

Tu esi pradžia aš pabaiga
tu esi šviesa aš šešelis
tu esi peilis aš kriauša
tu esi šaukiantis aš balsas
tu esi šulinys aš rentinys
tu esi šiluma aš šalna
Tu esi duzianti drevė

.....

LIETUVIŲ SUKILIMAS VILNIUJE 1941 M.

IS ASMENISKŲ PRISIMINIMŲ IR IŠGYVENIMŲ

47 psl. brošiūra, parašyta Vytauto Rimkaus ir išleista Nidos leidyklos Londone, 1969 m. NL vietoje recenzijos ištiesi perspausdina, paliekant skaitytojui pačiam ją aptarti.

(Pradžia 43 nr.)

Taip, tenai stovėjo šimtai vagonų su „išlaisvintųjų“, „išvaduojučių“ (taip save mėgo tituluoti okupantai rusai-bolševikai) sugaudytais, nužmogintais žmonėmis iš visos Lietuvos. Vyrai, moterys, vaikai, seneliai, kūdikiai, ligoniai — visi sugrūsti į dvokiančius rusiškus, gyvuliams vežti skirtus vagonus, visi pakeliui į pražūtį, į baisių rusiško naikinimo katių kažin kur Rusijos toliuose.

Vagonai užrakinti. Jų tarpduriuose palikti tik siauri plyšeliai orui įeiti, pro kur blizgėjo baimingos nelaimingųjų akys, girdėjosi tvykūs prašymai vandens, maisto ar kitko, matėsi iškištos nosys, pirštai, delnai, kai kur buvo spraga net visai rankai iškišti. Tai mano broliai ir sesės lietuviai!.. Kaip silkės statinėse sugrūsti.

Bolševikiniai enkavedistai ir rusų kariuomenės kariai sargybiniai, su parengtais šauti šautuvais ir durtuvais ant jų, kai kurie su automatais, piktai vijo atvykusius atsiveikinti, aplankyti minią nelaimingųjų. Tie sargybiniai stovėjo viena ar abiem rankom įsikibę į vagonų kampus, laiptus. Kiti vaikščiojo visomis sukabinėtų vagonų pusėmis, keikdami ir šautuvų buožėmis grūmodami, ne vienam ir žerdami kur pakliuvo.

Kurį laiką stovėjau kiek nuotoliau ir iš pasibaisėjimo vos begalėjau alsuoti. Niekad savo gyvenime nebuvau matęs taip žiauriai besielgiančių lietuvių ūkininkų, bernų, čigonų, žydų ar kurių kitų net su skerdimui ar pardavimui skirtais gyvuliais. Net bekonus, įdėtus į vežimą ir pakeliui į „Maisto“ pirmo vietos ar skerdyklas, Lietuvoje gyvenantieji dar pakasdydavo, net apgailos žodį pasakydavo. Ir taip su visų rūšių gyvuliais, paukščiais, skirtais žmonėms maitintis ar dirbti. O čia... taip elgiasi su nieku nekaltais žmonėmis!

Vos besuvaldžiau ašaras.

Nepaisydamas bolševikų ginkluotų sargybinių, pribėgau prie vagonų ir dalijau nelaimingiesiems atsivežtas smulkmenas. Po kelių vagonų, toliau esantieji rusų sargai, nušokę nuo vagonų, užtvėrė rankomis kelią, kad toliau negalėčiau bėgti, o jei taip, tai į jų rankas. Apsisukęs kiek atgal, įsimaišiau išlydinčiųjų minioje.

Kiek paėjęs, prišokau prie kitų vagonų ir baigiau dalyti atsivežtas smulkmenas.

Nė vieno pažįstamo tose vagonų eilėse nemačiau. Gal iš vidaus kas ir spėjo pastebėti, bet iš lauko nebuvo įmanoma nei gerai įžiūrėti, nei girdėti.

Tik lydėjo padėkos ir maldų žodžiai. Atsimenu, vienam vagonė labai prašė adatos ir siūlų. Jie girdėjo, sovietinėje Rusijoje nėra adatu. Bet jau buvau išdalijęs viską, ką atsinešiau ar prie savęs turėjau.

BANDOME PASISLĖPTI

Sekančias dienas vilniečiai, ypač lietuviai, gyveno teroro minutėmis ir valandomis. Ypač nežinodami, kur dėtis naktį, nes daugumą suėmimų rusai atlikdavo naktimis.

Tada jau gyvenau studentų bendrabutyje Vilniuje, Taurų gatvėje. Bet ir ten buvo nesaugu, būrelis mano kolegų jau buvo dingę iš bendrabučio. Kiti gal pabėgo į kitą vietą, slapstėsi. Keletą buvo išsivedę apklausinėti čekistai, ir po to jų niekas nebematė.

Porą naktų su dviem bičiuliais, patikimais studentais A. ir K., bandėme taip slapstytis: įsitaikėme meškeres ir vakarais išeidavome tariamai meškeroi prie Neries, į šiaurę nuo Vilniaus. Grįždavome rytais.

Pagalvojome, kad būtų keblu išsitiesinti, jei sugautų su meškere naktį panerį pušynuose, bet tuo laiku geresnės slapstymuisi vietos nežinojome.

Taip antrą savo „meškerojimo“ naktį sugulėme netoli Neries pušynėlio duobėje. Visą naktį netoli esančių plentų traukė motorizuoti ir šarvuoti rusų kariuomenės daliniai iš Rusijos į Vilnių. Visi kalbėjo apie galimą vokiečių-rusų karą. Rusai, matyt, žinojo geriau ir tūkstantinėmis vartinėmis paskubomis vežė naujus kariuomenės dalinius.

Mes visi trys gulime duobėje, beveik nesikalbame, tik klausomės.

Girdime — nuo plento mūsų link ateina rusų tankistai, trys ar keturi kariai. Jie keikia kiaušus tankų bakus, iš kurių išvarva vanduo. Visi sustoję ilsisi, o jie turi vandens ieškoti. Jie traukia kaip tik pro mus į netoliese esantį kaimą.

Bet, o negi, jų balsai pavojingai artėja visai į mus. Jie ateina kaip tik mums iš galvų pusės. Girdėti batų bilsdesys. Vienas, eidamas kairėje nuo manęs, vos neįgriuvo į tą mūsų guolį-duobę. Keikdamasis nutolsta vos neįsipažinęs į mano meškere. Gerklėje pasidarė kažkaip saldu, lyg sausa ir kartu. Mes nebuvome tvirtuoliai, vienas turėjo nesveiką koją. Pasipriešinimas būtų bergždžias. Gerai, kad jie neturėjo šviečiančios lempučių. Tokių daiktų gal dar tada nebūto Bolševikijoje.

Garsiai kalbėdami, jie priėjo sodybą. Prisikėlė šeiminkus. Ūkininko gal būta lietuvių, nes girdime rusus keikiantis, kad tas nespurs rusiškai. Mums atrodo, kad supranta, nes žodis vanduo panašiai skamba ir rusų kalboje, gal rusai ir tą žodį iš lietuvių pasiėmė. Džiaugiamės, kad pirmame žingsnyje rusai patyrė lietuvišką užsispyrimą. Vandens gavo ir atžingsniuoja vėl tuo pat keliu mūsų link. Kas bus, jei šįkart tiesiai įsirioglinį į „meškerojų“ duobę?

Priėjo pušyną, jie pasuko į kitą pusę, džiaugdamiesi, kad surado taką ir nereikės šokinėti per (nusiėkė) pušyno duobes.

Per naktį sušalę, išvarę, rytą sugrįžę į bendrabutį, galvojome, kur slėpsimės kitomis naktimis, nes

pānerių „meškerojimo“ pušynas pasirodė nepatikiama vieta. Kad greičiau prasidėtų karas, nusikratyti me rusų — tuo laiku baisiausio lietuvių priešo.

Mano „meškerojimo“ bičiulį A. ir K. likimas buvo skirtingas. K. išsislapstė ir dabar gyvena, berods, Australijoje. Kolega A., deja, buvo rusų areštuotas bene pirmąją karo dieną ir enkavedistų sunkvežimiu vežamas su kitais suimtaisiais į Vilniaus geležinkelio stotį. Betgi, dar nebaigus važiuoti iki geležinkelio stoties, jis buvo rusų sargybinių nušautas.

Kitą po „meškerojimo“ naktį iškeliavau nakvynės į Rusų kapines Vilniuje, vildamasis mirusiųjų poilsio vietoje bent kiek ramybės. Ieškojau didesnio antkapio su krūmais, kurie galėtų kiek prislėpti. Betgi po tokiomis krūmais ar paminklais jau buvo kitų besislapstančių. Pagaliau įsitaisiau. Kiek lūkerėjus, beveik užlipdami, pradėjo ateidinėti pavėlavę „nakvotojai“. Greta kažin kokio paminklo prie krūmokšnių praleidau visą naktį, drebėdamas nuo šalčio.

Saulėi patekėjus, pasikėliau eiti į gyvųjų miestą. Ant vieno dar gulinio „numirėlio“ vos neužlipau, jį be reikalo išgausinau. Vyras, iš matymo pažįstamas, neiškentė neparūgojęs, nors tuo atsiprašė, girdi, nemigo naktis išvarginusi. Einant pro tūlą antkapį, kažin kas pasakė: „Labas rytas, kaip miegojai?“

Sekantį vakarą priėmė geras kolega iš bendrabučio, pasitikėjęs savo laime. Po trijų visiško nemigo naktų buvau reikalingas poilsio.

1941 metų birželio 22 d. gražus, saulėtas sekmadienio rytas. Pirmoji galvon kritusi mintis — gal šiandien rusai čekistai norės pailsėti, galėsime kiek atsikvėpti. Padėkojęs už puikią nakvynę, grįžau į savo kambarį. Atsinešiau karšto vandens arbatai — pusryčiams, kurio galėjai kiek norėdamas gauti bendrabutyje. Krautuvėje ant kampo nusipirkau pieno, duonos, dešros ir rauginių agurkų.

KARO PRADŽIA

Bevalgydamas užsisukau radiją žinių pasiklausyti. Ir staiga Vilniaus radijas pertraukia savo programą, duoda labai svarbų pranešimą tiesiai iš Maskvos. Kalba, berods, Molotov. Praneša, kad hitlerinė nacių Vokietija šį rytą pradėjo pulti Sovietų Rusiją. Vokietijos karo lėktuvai jau bombardavo tokius ir tokius sovietų aerodromus, tokius ir tokius miestus, hitlerinės Vokietijos kariuomenės puolimai pradėti plačiu frontu prieš taikingą (taip tik Molotov sakė) Sovietų Rusiją, kad taiką mylintieji Sovietų Sąjungos piliečiai gali patirti daug aukų, kad Sovietų Rusija ginasi, kad Sovietų Rusija atsako tuo pačiu, kad tarp tų dviejų valstybių jau karas, kad pagaliau užpuolikai bus nugalėti. Rodos, suminėjo ir Vokietijos diplomatų oficialų pranešimą apie karą, bet tai įvykę po nepaskelbtų didžiųjų hitlerinės kariuomenės, jų aviacijos, tankų, pėstininkų puolimų. Visus kviečia kovon prieš fašistinius užpuolikus, ir pan.

Karas! Klausau, žiūrėdamas į radijo aparatą. Pro atdarą langą girdėti tolimi lėktuvų ūžimai, lyg trenksmai. Studentai bėginėja iš kambario į kamba-

rį. Kažin kas pasako, kad vokiečiai jau subombardavę Vilniaus aerodromą.

Mano kambaryje yra trys lovos. Kiek anksčiau čia gyvenome trys studentai. Vienas jų buvo apgudęs lietuvis nuo Balstogės artimųjų apylinkių. Pagyvenęs keliolika savaičių jis ne tik pakenčiamai lietuviškai kalbėjo, bet net beveik lietuviškai galvojo, protavo, veikė. Iš pat pradžių jis pradėjęs klausyti lietuvių profesorių paskaitų Vilniaus universitete. Sveikas, raudonveidis, aukštas vyras, kiek primerktomis akimis. Vėliau jis buvo iškeltas į kitą kambarį gyventi dviese, taip pat pas lietuvi.

Likęs bendragyventojas buvo lietuvis studentas V. Iš dvejukės (kambario dviem) atkeltas į čia, jau radau jį. Tylus, nekalbus, paniūręs, greit užpysktantis, net užsidegantis. Piktoko veido. Neišskantis draugų nei draugystės. Bet su manimi kalbėjo. Netrukus pasipasakojo savo praeitį. Nuo mažens buvo įvairiai skriaudžiamas. Komunizmo susidomėjo gimnazijoje ir netrukus pasidarė ištikimu komunistu. Komunizmu tikėjo kaip idealia santvarka. Gerai išmoko rusų ir vokiečių kalbas. Perskaitė pagrindinius komunistų raštus, jais tikėjo. Betgi, Lietuvą okupavus rusams komunistams, pradėjo juos praktiškai pažinti, ne tik iš knygų. Juo tolyn, tuo labiau tolo, šalo nuo komunizmo, ir dabar sakėsi jau nekenčiantis komunizmo-daugiau, kaip bet kas. Lietuvą okupavę, komunistai jam siūlė gerai apmokamas tarnybas, bet jis visų atsisakęs. Dėl to pakliuvęs į bolševikų nemalonę ir kiekvienu momentu gali būti jų suimtas.

Jis buvo išskirtinai kieto charakterio, gerai apsiskaitęs, turintis gerą atmintį, sklandžiai dėstantis mintis, greitai susiorientuojąs. Toksai galėjo pasiekti viršūnį.

Pagalvodavau, gal jis čia apgyvendintas, nes kai kas gali nori ir arčiau žinoti, ką veikiu, su kuo draugauju, kaip galvoju. Betgi iki šiai dienai neturiu mažiausių įrodymų bet kokiam jo išdavikiškumui. Jis nei jokiame lietuviui, kiek žinau, nekenkė. Mūsų kambaryje buvo trys lovos. Pasiūlė, jei kartaite ateitų kas manęs suimti (tegalejo būti čekistai), sakyti, kad aš tai ne aš, o koks kitoks. Jisai patvirtintų. Labai slidi ir netikra kombinacija, juo labiau, kad neturėjau kitokių dokumentų, o jų greitomis nesugaudžiau.

Su V. kalbėdavomės įvairiomis temomis ir atvirai, betgi niekad nei žodžiu, nei mintimi neleidau jam suprasti, kad dirbu lietuvių pogrindyje. Juo labiau jis nei suvokti negalėjo, kad turiu savo būrelį, rašau antibolševikinius rašinėlius ir pan. Pakrypus į panašią temą, nučiuoždavau miglomis, net pasijuokdavau iš galimų pagrindininkų kaip fantastų nesąmonės klaidžiojančių. Jis nesutikdavo, net gindavo pagrindininkus. Taip mudu ta tema ir nesutikdavom...

Veikdamas pogrindyje nežinojau, kas yra mano viršininkas ar viso nelegalaus judėjimo Vilniuje vadas. Tik numaniau. Kaip vėliau įsitikinau, numaniau klaidingai.

Dabar, kilus vokiečių-rusų karui ir Lietuvai atsidūrus karo ugnyje, jutau būtiną reiką susitikti, pasikalbėti su savo pagrindininkais. Bendragyventojas studentas V. klausė, ką dabar darysiu. Atsaciau, kad nieko, nors žinojau, kad rasiu būdų veikti prieš okupantus.

Bus daugiau.

Ne, ne visuomet taip arti,
bet visuomet tu šalia manęs,
keistasis dieve,
ir mano išsigandusiose akyse
atsispindi tavo ramūs bruožai.

Ne, ne visuomet taip tvirtai,
bet visuomet tu trauki mane
į savo pusę,
keistasis dieve,
tu trauki mane
su mano namais, mano kalnais,
mano vandenimis.
Taip, lyg trauktų kas staltiesę,
su visu, kas ant jos -
visa krinta tavo glebin,
visa krinta tavo tylijan glebin,
keistasis dieve.

Puola vėjas į prisnigtas pušis
ir pusto ir pusto
kur trauki mane senose rogėse
vai manoji kalba
Supas vėjas snieguotose pušyse
ir barsto sniegą
kas mudviejų žaizdas užgydis
vai manoji kalba
Tilsta vėjas prisnigtose pušyse
ir migdo paukščius
kas skeltą pusiau vėl sulydis
vai manoji kalba

Sekant rudens pėdom tu turi apsiaut
septynmylas pušnis, paduot man ranką
ir suprasti, kad į čia nebegrįši
niekada.

Tavo kojos veltui ieškos
lapuos paslėpto tako,
ir tavo pirštai nebeužčiuops
vesioj, grobletoj ažuolo žievej
Orfejaus ir Euridikės lieknus pavidalus

Tai, kas dega turi išdegt,
ir kas žydi - turi nužydėt,
bet kodėl šviesa
turėjo užliūžti tavo akyse,
kodėl jos nusigręžė
nuo pakalnės, kur šįmet anksti
pradėjo snigt - dar prieš
rūgštinėms obelims metant
lapus ir vaisius, kad stotų
nuogos ir luošos
priešais teismą žiemos

DAILĖS PARODA CHICAGOJE

Čiurlionio Galerija Chicagoje ruošia tradicinę dailės parodą 1970 m. vasario mėn. 14 - 22 d. d. ir į kurią kviečia dalyvauti Šiaurės Amerikos (JAV ir Kanados) dailininkus.

Pramatomos premijos už geriausius kūrinius, kurios bus skiriamos nepaisant meninio stiliaus. Kūrinių atrinkimui ir premijavimui yra kviečiama juri komisija. Kūrinius parodon pristato patys dailininkai; parodai pasibaigus, neparduotu kūriniu gražinimu, pasirūpina galerija (už Chicagos ribų).

Dailininkai suinteresuoti šia paroda, praneša Čiurlionio galerijai iki 1969 m. gruodžio mėn. 10 d. užpildant žemiau paruošta kuponą ir pasiunčiant Čiurlionis Art Gallery
5620 So. Claremont Ave.,
Chicago, Ill. 60636 USA.

arba skambinant Petriui Aleksai, tel. (312) 776-1798. Po registracijos tuoj bus išsiuntinėta pilna informacija.

Šiuo pareiškimu, kad dalyvausiu Čiurlionio Galerijos rengiamoje tradicinėje dailės parodoje, įvykstančioje 1970 met. vasario mėn. 14-22 d. d. 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

Dail. Vardas ir Pavardė

Adresas

Kūrinių technika

(Tapyba, grafika, skulptūra, ir kitos)

Šiandien visa aplink liks taip, kaip yra
šiandien nenukris nei lapas,
nes ruduo pasistiebs ant pirštų
tviska lyg uždegtas deglas.
Šiandien paliksim viską kaip yra,
neskirsime skausmo nuo džiaugsmo,
nes vienkartinė tokia akimirka
mus vedanti atšvaistų laiptais.

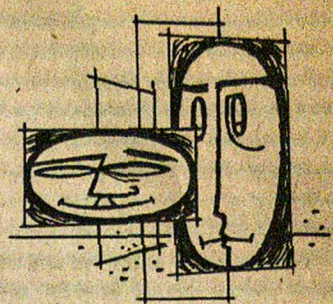
priedais malonėkite kreipti
šiuo adresu: St. Dirmantas,
6616 So. Washtenaw. Chi-
cago, Ill. 60629.

• L. P. D. A. LIETUVIŲ PRO-
fesorių draugijos Amerikoje
nauji nariai:

1. Brakas, Martynas, Augusta-
na Colledge, S.D.
2. Račkauskas, Balys. Loyolos
univ. ir City Colledge, Chicago.
3. Danys - Daniliauskas, Juo-
zas-Vincentas. V.D.U-to Sta-
tybos fakulteto adjunktas, Hi-
drotechnikos katedros vedėjas
Ottava.
4. Stukas, Jokubas J. Seton
Hall univ-te.
5. Paplauskas Ramūnas, An-
tanas, Ottavos univ. ir kt.

• Lietuvių Profesorių
Draugija Amerikoje šaukia
savo narių visuotinę suva-
žiavimą lapkričio 30 d., sek-
madienį, 3 val. Chicagoje.
Bus paminėtas L. P. D. A.
dvidešimtmetis, aptarta
praeities ir ateities veikla,
išrinkti centriniai organai.
LPDA valdyba prašo visus
gerb. Kolegas atsiliepti,
pranešti ar malonėsite at-
vykti ir dalyvauti. Atsiun-
tusius savo dabartinius
adresus bus suteiktos suva-
žiavimo darbotvarkė ir apy-
skaita. Mirus valdybos išdi-
ninkui (A. A. dipl. inž. Ka-
zys Paukštys) ir sekretoriui
(A. A. kompozitorius Juo-
zas Bertulis) — laiškus su

KREIVI VEIDRODŽIAI

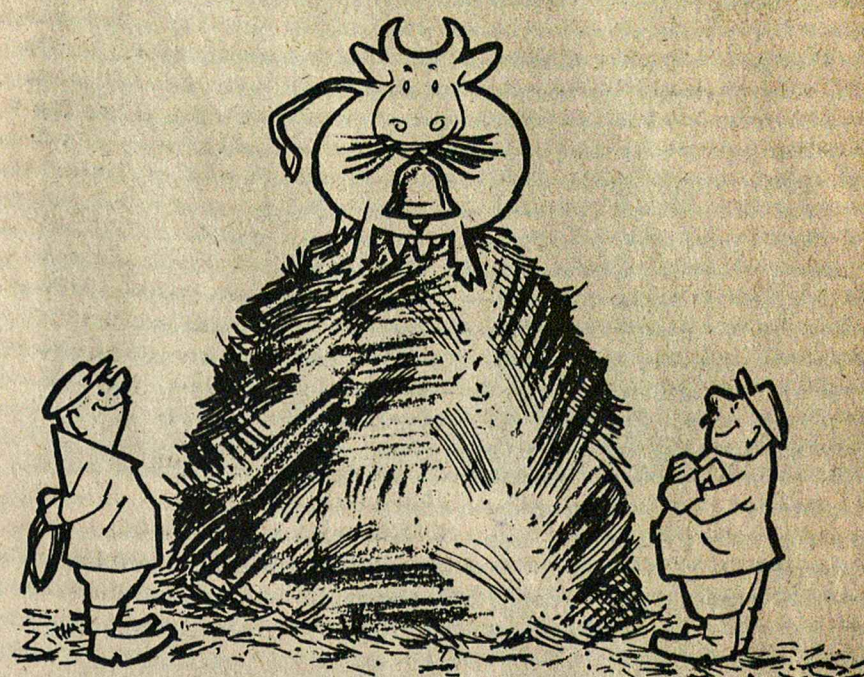

TVIRTAS CHARAKTERIS

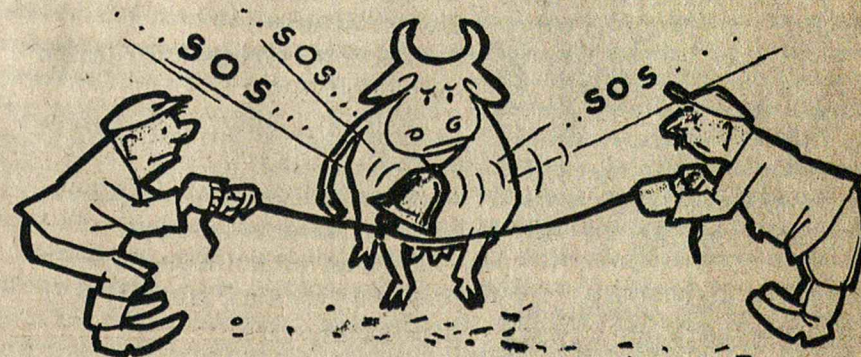
— O! Traukite, traukite greičiau! — suriko
dėdulis, iškritęs iš valties.
Kai draugai puolė jį gelbėti, jis dar labiau ėmė
saukti:
Ne manei Meškerę čiupkit — ten lydeka.

PRIAUGO

— Tai bent lydeka nutuko: ne mažiau dviejų
kilogramų...
— Juk pernai sakei pusantro.
— O tu galvoji, kad to puskilogramo per me-
tus ji nepriaugo?

Ziemai prasidėjus:
— Tegu mindo — nesuėsis...

Ziemai įpusėjus:
— SOS!

Is "ŠLUOTOS"

SAVININKAI --- NUOMININKAI
IR JŪSŲ ŽMONOS

VAIKINAI --- MERGINOS
NUO 21 m. AMŽIAUS

PERRINKITE

RAYMOND CAMPEAU

- Jūs žinote, kad aš tarnauju 30 metų
šios apylinkės gyventojams.
- Pasizadu ištvermingai testuoti darbą
šios apylinkės interesams.
- Kaip ankščiau, taip ir ateityje
stengsiuos pasitarnauti
rinkėjams.

AŠ PASITIKIU JUMIS --
-- JŪS PASITIKEKITE MANIM

BALSUODAMI
lapkričio mėn. 2 d.

Šitas asmuo mums reikalingas šioje apylinkėje - WARD 4, seat 1.

BALSUOKITE UŽ
RAYMOND CAMPEAU

published by Raymond Campeau committee.

PERRINKITE GAUSIU BALSAVIMU

I VERDUNO Miesto TARYBA, SEKMADIENI, lapkričio 2 d.

ARCHIE WILCOX

WARD 4 - SEAT 2

♦ ASMUO SU
CHARAKTERINGU PAJĖGUMU

ARCHIE WILCOX visuomet pasirodė vertas pagar-
bos ne tik šioje apylinkėje - Ward 4 balsuotojų,
bet ir visų kitų Verduno gyventojų.

♦ ASMUO SU
MIESTO SAVIVALDYBĖS PATIRTIMI

ARCHIE WILCOX jau virš 25 metai atsidavusiai
tarnauja Verduno miesto tarybos nariu.

♦ ASMUO SU
VISUOMENINIAIS PRINCIPALIS

ARCHIE WILCOX parems kiekvieną pasiūlymą su-
mažinti vaistų, pagal receptus, kainas ir pritars
autobusais susisiekimo papiginimą seno amžiaus
gyventojams.

♦ ASMUO, KURIAM
RŪPI VERDUNO MOKESČIŲ MOKĖ-
TOJŲ ATEITIS

ARCHIE WILCOX balsavo prieš nesenai pakeltus
vandens mokesčius.

LAPKRIČIO mėn. 2 d.

ARCHIE WILCOX pilnai teses sustiprinimą
geros ir taupingos administracijos, kad būtų
kuo žemiausi mokesčiai Verduno gyventojams

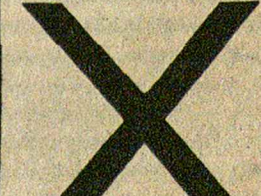
BALSUOKITE

UŽ

ARCHIE

TRANSPORT CONSULTANT - CONSEILLER EN TRANSPORT

WILCOX

Published by Wilcox Election Committee

ŠIS TAS APIE INCO PASAULINĘ IMPERIJĄ

IR STREIKUOJANČIUS DARBININKUS

Šis tas apie INCO /International Nickel Co/ pasaulinę imperiją ir streikuojančius darbininkus.

Jau, beveik, keturi mėnesiai, kaip nikelio darbininkai pradėjo streiką kovodami už moralinę ir materialinę darbo egzistenciją. Pažtūrėkime tos milžiniškos kompanijos turimą pelną ir paprastą darbininko uždarbį. 1958 m. INCO pelnas siekė \$39,700,000, o jau 1968 m. padidėjo ligi \$143,700,000 t.y. 266%.

1958 m. INCO darbininko valandinio atlyginimo vidurkis buvo \$2.20, o po 10 metų 1968 jau \$3.06 t.y. 39%. Dešimt metų laikotarpyje INCO pelnas pakilo ligi 266%, o nikelio darbininko atlyginimas tik 39%, todėl nenuostabu, kad darbininkų kantrybė trūko ir šiandien jau ilgesnį laiką uždare darbovietes ir laukia, kad viena, gal būt, iš didžiausių pasaulinių kompanijų vadovybė "susiprastų" ir darbininką pradėtų skaityti žmogumi, bet ne numeriu.

16 iš 25 kompanijos direktorių gyvena ne Kanadoje, bet užsieniuose. Pavyzdžiui: Hon. Lewis W. Douglas, Arizona; Rt. Hon. Lord Nelson, Stafford, Anglija; Sir Ronald L. Prain OBE, Zambija; Rt. Hon. Viscount Weir, C.B.E., Scotland; Donald H. McLaughlin, California; Ivor D. Sims, Pennsylvania, 24 direktoriai per 1968 metus tik algoms, neskaitydami bonų, pelną už akcijas išmokėta \$2,358,000.

Henry Wingate metinis atlyginimas \$338,000, Albert Gagnebin \$244,000, James Parlee \$185,000, Roy Gordon \$120,000 ir pan.

INCO direktorių taryba kontroliuoja ir savo žinioje laiko šiuos bankus ar finansines įstaigas: Bank of Montreal, Toronto Dominion, Western Bank Corporation, International Bank, Southern Arizona Bank, Canadian Imperial Bank of Commerce, Mellen National Bank, Wells Fargo, Bank of Nova Scotia, Bank of New York, Seamen's Bank of Savings, State Bank of Connecticut Merchants, Bank of Central Africa, National Commercial Bank, Bank of International Settlement and Martin's and Barclay's Banks. Per ilgą streiką INCO turi milžiniškus nuostolius ir jei nors trečiąją dalį

dabar turimų piniginių nuostolių būtų skyrusi darbininkams valandinio atlyginimo pakėlimui - vis darbininkai būtų patenkinti ir išvengta didelio piniginių nuostolių iš abiejų pusių. Matyt, kad žaliasis doleris pavergia širdis ir protus. O tie, kurie prisikrauna jų milijonus per savo auksinius akinius mažojo žmogelio pūslių rankų ir purvino veido jau nebemato ir ji laiko tik numeriu uždirbančiu jiems milijonus. Vienas nukrito, tą patį numerį kabina kitam ir taip eina pasaka be galo, tik mažų ir kruvinių "grašių" romantikoje.

J. Kručas

Šiais mokslo metais išvyko studijoms:

1. Algis Kručas - BA, teisė, Ottawos universitete.
2. Edis Baltutis, biznis ir administracija, Toronto univ.
3. Vytautas Kručas, miestų planavimas ir geografinė, Toronto univ.
4. Klaudijus Kuncevičius, politiniai mokslai, Laurentian, Sudbury.
5. Irena Lapienytė, Farmacija, Toronto universitete.
6. Grinūtė, fizinis auklėjimas, Western univ.
7. Rita Zlatkutė, Laurentian univ. Sudbury.
8. Saulė Poderytė, Laurentian univ. Sudbury.
9. Edis Glizickis, karo laivyno mokykloje.
10. Danutė Kusinskytė, kalbas, Laurentian univ., Sudbury.

13 klasę lanko: Danguolė Remelkytė, Gražina Mazaitytė ir Zita Griškonytė.

Medžioklės ir grybų sezonui prasidėjus streikuojantieji tautiečiai daugumoje laiką praleidžia miškuose. Grybų sezonas buvo nebologas, bet medžioklė, kol kas nesekminga.

"Tumo - Valžganto" šeštadieninė mokykla pradėjo mokslo metus, raginami tėvai, kuo skaitlingiau leisti savo vaikus į tą lietuviškąją židinėlių, šeštadieninę mokyklą, nes nuo mokinių skaičiaus priklauso jos išlaikymas.

Aldona Krušienė L.B.V. vicepirmininkas, atstovavo Sudbury lietuvių KLB Krašto Tarybos sesijos suvažiavime Toronte.

J. K.

LONDON, ONT.

Spaudoje yra pastrodę keletas minčių kaip turėtų būti organizuojamos ir atliktos lietuvių Dienos. Savaitmės suprantama, kad kiekviena vietovė stengiasi padaryti kuogeriau. Londone įvairūs planavimai sekančiai Lietuvii Dienai jau yra prasidėję. Susidarę įvairūs komitetai nagrinėja visokias galimybes. Sekmadienio koncerto komitetas, kurį sudaro E. Petrauskas ir M. Chai-nauskas, yra jau padarę planavimus koncertui, kurie buvo M. Chai-nausko paskelbti per paskutinį posėdį. Man atrodo, kad tie planai turėtų būti žinomi visai lietuviškai visuomenai, nes jų sėkmingas įvykdymas priklausys nuo visų Kanadoje ir už Kanados ribų gyvenančių lietuvių.

Štai yra Lietuvos Dienų rengimo komitetui pristatytas planas: "Susitaręs su p.E. Petrausku ir gavęs jo pritarimą, noriu iškelti keletą minčių dėl programos Lietuvos Dienos koncertui. Tai būtų tik keli pagrindiniai pasiūlymai, kurie vėliau tarnautų kaip gairės tolimesniam planavimui.

Kad šie pasiūlymai būtų tinkamai suprasti, norėčiau trumpai panagrinėti klausimą: Koks gi yra Lietuvos Dienos rengimo tikslas? Man atrodo, kad Lietuvos Dienos rengimo tikslas yra dvejopas. Pirma, garsinti lietuvių ir Lietuvos vardą Kanadoje ir už Kanados ribų, ir tuo palengvinti darbą tiems, kurie kovoja už Lietuvos atstatymą. Antra, neleisti užgesti lietuviškumui vyresnio amžiaus tautiečiuose ir ugdyti lietuviškumą jaunimo tarpe, duodant progą jiems vienas su kitu susitikti, duodant progą jiems būti aktyviais Lietuvos Dienų dalyviais.

Šienu svarbūs tikslai turėtų vyrauti per visas Lietuvos Dienas, bet turėtų ypatingai išryškėti per paskutinį sekmadienio koncertą. Aš tikiu, kad šio komiteto pirmininkas ir jo visi nariai padės mums surengti koncertą, turint galvoje šiuos du pagrindinius tikslus.

Koncertas turėtų dvi dalis - akademinę arba iškilmingąją ir meninę dalį. Šios dvi dalys galėtų būti atliktos atskirai arba sujungtos į vieną. Šiuo

klaustmu jau yra daug kalbėta, bet nutarimo dar nėra. Koncertas būtina turės pranešėją, kuris arba kūrį turės sujungti šias abidvi dalis. Turėtų būti ir paskaita ne ilgesnė kaip 8-10 minučių. Akademinės dalies suorganizavimas gultų ant p.E. Petrauskopečių. Mes galvojame kvesti kiek galima daugiau Kanados įtakingų asmenų. Gal daugumas jų ir ne atvyktų, bet gaus kvietimus, gal pasiteirais, kas tokie lietuvių yra, kokie jų tikslai, kas yra Lietuvos Diena Kanadoje? Tiekvietimai kaip tik ir pastarnautų pirmajam lietuvių Dienų rengimo tikslui - garsinti lietuvių ir Lietuvos vardą. Mes esame sudarę jau ir vizorinį sąrašą, aš manau, bus dar daugiau praplėstas. Sąrašas prasideda su ministru pirmininku P. E. Trudeau ir baigiasi su vietiniais parlamento nariais. Savaitmės suprantama, kad įtakingieji lietuvių bus kviečiami, kurie gal turės progos nors keliais žodžiais persimesti su kitais svečiais.

Meinėli daliai išpildyti galvojame kvesti vieną /gal ir kelius/ lietuviams gerai žinomą solistą. Sekantį punktą aš prašau viso komiteto labai gerai išsiaiškinti: - Kvieti kiek galima daugiau Kanadoje veikiančias menines pajėgas chorų, tautinių šokių ir jų kombinacijų. Gal būtų galima suorganizuoti, kad kelios grupės šoktų kartu ir choras dar jiems daina pritarėtų. Tokie masiniai pastrodymai paliktų didelį įspūdį ir būtų nuostabi daliai sutikti.

Toks jaunimo grupių sukvietimas smarkiai pasitarnautų antrajam tikslui - ugdyti lietuviškumą. Mūsų jaunimas pasiūlytų kaip tikras lietuvių Dienos dalyvis. Montreals puikiai surengė lietuvių Dieną. Buvo daug jaunimo suplaukę. Mūsų nuosava "Baltija" dar ir šiandien prisimena lietuvių Dieną Montrealyje, todėl kad jie buvo joje aktyvūs dalyviai. Žinoma, toks grupių sukvietimas gal žymiai padidintų išlaidas, bet gal žymiai daugiau ir lankytojų susilauktume. Galimybė yra, kad gal grupės sutiks apsimokėti kelionės išlaidas, gal nors dalinai. "Baltija" irgi visas kelionės išlaidas pati į Montrealį apsimokėjo. Šiandien noriu pareikšti, kad "Baltija" maloniai būtų atvykusi į kiekvienas lietuvių Dienas, jeigu ją būtų tik pakvieta savo nuosavom lė-

Nukelta į 7 psl.

GREIČIAU... PIGIAU... GERIAU...

IR TIKRAI PADĖSITE SAVO ARTIMIESIEMS

UŽSAKYDAMI SIUNTIŲ PER BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 HACKNEY ROAD, LONDON, E.2. ENGLAND

Telephone: 01-739 8734

Šį rudenį siūlome 3 dovanų siuntinius sudarytus iš tokių dalykų, kas labiausiai reikalinga ir naudinga Lietuvoje.

RUDENINIS (1) 1969.

3 jardi vilnonės veliūro medžiagos vyriškam arba moteriškam paltui, 3½ jardo puikios kostiuminės angliskos vilnonės medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui, 2 jardi crimplene medžiagos puikiai suknelti, vyriškas arba moteriškas aukštos rūšies megztukas, išieginiai nailono marškiniai arba bliuskai - 1 pora vyriškų arba moteriškų kojinių (vilnonių arba nailoninių), 20 geriausios rūšies cigarečių. Kaina \$ 100.

RUDENINIS (2) 1969.

Nailoninis itališkas vyriškas arba moteriškas lietpalis, 3½ jardo vilnonės angliskos kostiuminės medžiagos, 2½ jardo vilnonės moteriškai suknelti medžiagos, 1 gėliota arba ornamentas vilnonė skarelė, 1 vyriškas arba moteriškas megztukas, 1 kaklaraištis arba dėžė šokoladinių saldainių, 2 šilkinės arba nailoninės skarelės. Kaina \$ 100.

MAISTO SIUNTINYS 1969.

6 sv. geriausių kanadiškų miltų, ½ sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, ½ sv. pipirų, ½ sv. bapkos lapų, ½ sv. geriamo šokolado, 1 dėžutė nescafos, 2 sv. geriausių kiaušinių rauky, 1 dėžė šokoladinių saldainių. Kaina \$ 35.00.

• Į kiekvieną rūbų siuntinį galima dėti šiuos labai naudingus ir pageldajamus dalykus Lietuvoje: Nailoniniai lietpalčiai \$11.00, geriausios rūšies vilnonės skarelės \$5.00, nailoninės kojinės \$2.00, nailoniniai marškiniai \$9.00.

• Taip pat priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, šaldytuvams ir t.t.

• Mūsų sąskaitos suteikia Jums teisę gauti mokesčių mokėjimo sumažinimą.

• Kiekvieno siuntinio pristatymas yra garantuotas.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAI TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

MOKA
5½% už depositus
6% už šėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¾% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už mortgicijus

8% už asm. paskolas

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą - 86% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupu dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai - 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvų, Latvių, Estių, Ukrainų ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu.

BEMUITO DOVANOS:

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkius aprašymus ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės. Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuose.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausiti, - telefonu bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug patarnavo ir pasirodusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS:

pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro;

šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

PRANEŠIMAS

Šiuo pranešama, kad Išganito - jaus Evangeliku Liuteronu lietuvių parapijoje, lapkričio mėn. 28 - 29 d.d. ruošiamą Lietuvos Evangeliku Šeimos Šventę, sąryšį su PLB - nes paskelbtais Šeimos Metais. Į šią šventę kviečiami visi šiaurės Amerikos lietuvių evangelikai.

Programoje numatyta: Susipažinimo vakaras; Keturių paskaitos temoje: Lietuviška krikščionis šeimai moderniam kontekste - kalbės tėvas, motina ir vaikas bei kunigas; Jaunimo bei senimo simpoziumas - "Praraja tarp jaunimo bei senimo, tikra ar išgalvota?"; Iškilmingos pamaldos; Banketas ir t.t.

Registracijos bei nakvynės reikalais malonekite kreiptis į suvažiavimo rengimo komiteto pirmininkę p. Gerą Tarvydienę, 65 Botany Hill Rd. Scarborough, Ont., Canada.

Suvažiavimo pagrindinė programa ivyks Išgan. Ev. Liut. liet. bažnyčioje (Redeemer Ev. Luth. Church) 1691 Bloor St. W. ir Indian Rd. gatvių kampas) Toronto 9, Ont.

KONKURENCIJOS LIETUVIŠKUOSE BANKELIUOSE

Bankams bei kitoms finansinėms institucijoms šiuolaikis keltant paskolų procentus, lie-

tuviški kredito kooperatyvai irgi neišvengia nežymaus pakėlimo. Priskėlimo par. kooperatyvui pirmam išėjus su pakeltimais, netrukus prisivijo ir Parama, betgi su patrauklesnėmis sąlygomis.

Dabar abiejų bankelių bus mokama 5.5% už paprastus indėlius, vietoj buvusių 5.25%. Asmeninės ir nuosavybės paskolos Paramoje gaunamos iš 8%, gi Priskėlime už asmenines paskolas reikės mokėti 9%, o už mortgicijus 8.5%.

Konkurencija vyksta ir terminuotose indėliuose, kurie jau ankščiau buvo įvesti pritraukti greitai nejudinamas sutaupas. Už vieno metų indėlius ir Priskėlime mokės 6.75%, Paramoje 7%; už dviejų metų - Priskėlime 7.25%, Paramoje 7.75%.

Nežtūrint menkų skirtumų, abu Toronto kredito kooperatyvai nariams patarnauja žymiai lengvesnėmis sąlygomis nei pelno siekiančios įstaigos. Pagal Financial Post, šiuo metu bankai už paprastus indėlius moka tik 3.5%, trusiai 4%. Už ilgalaikius /1-5 m./ indėlius gaunama panašiai kaip ir lietuvių bankeliuose 7.5%-8.5%. Už NHA mortgicijus jau reikia mokėti 8.75%-10.25%, o institucijos prašo 10-10.25%.

Kai visokios finansinės įstaigos krauna turtus, lietuviškų bankelių tikslu lieka - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas lietuviams. /a.

• Rudens dovanų paroda /Toronto Fall Gifts Show/, kurioje eksponuojamos Kalėdų švenčių dovanos, vyko CNE aikštės Coliseum paviljone rugsėjo 28 - spalio 2 d.d.

Paroda rengiama Toronto ir apylinkių prekybininkams. Buvo išstatyta daug įvairių eksponatų. Šiais metais parodoje dalyvavo apie 70 naujų urmo prekybininkų - importierių.

• Canadian Opera Company savo šių metų repertuare patelkė Toronto visuomenai 5 operas: La Forza del Destino, Fledermaus, Elektra, Turandot ir Rigoletto. Operos spektakliai vyko O'Keefes Centre nuo rugsėjo mėn. 12 d. iki spalio mėn. 11 d. Spektakliai vyko kas vakarą, išskyrus sekmadienius. Šeštadieniais būdavo du pastatymai - vienas dienos, o kitas nakties metu.

• Harry Lucas, 74 metų amžiaus, paskutinius vienuoliką metų išgyvenęs Springhursto vasarvietės lietuvių rajone,

pasimirė spalio mėn. 8 d. Daugelis vasarvietės savininkų pažinojo jį, kaip darbštų, tvarkingą ir pareigingą gyventoją. Savo patyrimu ir patarimais daug kam pagelbėjęs.

• Kaip džiugu ir malonu vėl matyti linksma, gyvą ir judrią dail. Anastaziją Tamošaitienę savo sodyboje. Po vasaros negalavimų dailininkė sugrįžo į namus visai pasveikusi. Jos energija, skaidrumas ir darbštumas įneša vėl aktyvią prouvalstę į kūrybinį Tamošaitių gyvenimą.

• Per ilgąjį savaitgalį /Padedkos šventę/ dail. A. A. Tamošaitių sodyboje viešėjo prof. Puzinas iš Philadelphiajos su savo žentu ir jo šeima - inž. Tamošūniu iš Rochester, inž. Paškevičium su žmona iš Ottawos, inž. L. Balsys su S. Butkevičiene iš Toronto ir kiti.

• Dr. A. Matulis, Wisconsin universiteto modernių kalbų skyriaus vedėjas, viešėjo Toronte ir spalio mėn. 4 d. akademikų d-jos suruoštoje paskaitoje analizavo pokarinę vokietų dramaturgiją. Patiekė 1961-1968 m. dramaturgijos apžvalgą, paliesdamas charakteringus namus laikotarpio rašytojus bei jų veikalus.

Anot pranešėjo, dramatos teatrali žydi pokarinėje Vokietijoje. Čia veikia per 200 teatrų, jie stato ir klasikinės ir pokarines dramas.

Paskaitoje dalyvavo apie 40 klausytojų. Buvo keletas paklausimų ir kuriuos prelegentas noriai atsakė.

Dr. B. NAUJALIS natūralaus gydymo sveikatos klinika (metus gilinęs gydymo mokslą ir praktiką atlieka įvairiose ligoninėse) pilnai veikia ir priima pacientus nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak., 460 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont., Tel. LE 3-8008.

Beto, kas nelsigijote lietuvių kalboje Dr. Naujalis išleistas knygos - kaip apsaugoti nuo širdies priepuolio, tai prisituntus 2 dolerių gausite paštu knygelę "Pažink savo širdį ir padėk jai".

LIETUVI DARBININKAI

Jei Tamata dirbi metalo ar medžio dirbinių fabrike, tai Tamatos gaminiai yra ne kas kita, kaip geometrinės figūros. Taki darba žymiai palengvina geometrijos žinijimas. Našnodamos geometrijos, Tamata niekuomet nebūsi nei melstas, nei formamas. Tai kodėl neapsipazinti su geometrija? Mokytis niekuomet ne vėlu.

Per šešias pamokas (raštu) Tamata suteiks geometrinę žinias, kurios praktiškai Tamatai reikalingos, nevarginamos Tamatos aksiomomis ir teoremais.

Viena pamoka 2 dol. 50 centų, tai gi už 15 dolerių Tamata išgys žinijimą, kurį mokiniai mokyklose, paprastai įsijyja per dvejus metus.

S. Kriaučiūnas
38, Prospect Hill,
Swindon, Wilts,
England.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas čekių pataravimas
Parduodame American Travelers čekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$1,600,000.00

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Šėrus	5 5%
Už vienu metų indėlius	8%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	10%
Nekiln. turto paskolas iš	9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryta.

POMORATORINIAI APMASTYMAI

Al. Gimantas

Spalio penkiolikąją nemažų rūkšmų amerikiniuose didmiesčiuose praėjo, taip vadinams, Vietnamo maratoriūmas. Spaudai, radiui ir televizijai buvo tikra darbymetė. Informuojama buvostebė: inai greit ir plačiai. Demonstracijos buvo visokios ir už tą Vietnamo karą, bet kurkas gausiau ir daugiau, prieš amerikinių ištraukimą ir reikalavimą besąlyginiai trauktis iš ano karinio amfiteatro arenos.

Labai įdomūs buvo spaudos žmonių komentarai, pastabos. Atrodo, informacijos tarnybos žmonės netiek stengėsi perduoti savasias nuomones, kiek raportuoti tai, kas tikrumoje vyksta, nesistengiant nei įvykio reikšmės mažinti, nei didinti. Ar kam patinka ar ne, bet negalime neigti, kad tai būta neeilinės reikšmės įvykio. Dėka efektyvios informacijos, apie tą Vietnamo moratoriūmą, galima tvirtinti, kalbėjo visos kraštas, kalbėjo, skaitė spaudoje, stebėjo per televizijos svarbiausių žinių laidas. Kaip tad, nekaltėsi, nekomentuosi tokį įvykį?

Mums įdomu, kaip tą dieną laikėsi įvairūs moraliniai autoritetai? Štai, šio autoriaus gyvenamosios vietos katalikų vyskupas instruktavo dvasišką ir tikinčiuosius, kad tą dieną būtų laikomos specialios pamaldos, sakomi pamokslai, o ir patys žmonės nebuvo raginami neįsijungti į demonstracijas. Priešingai, iš padarytų užuominų, pareiškimų, buvo aišku, kad vyskupijos bažnytinė vyriausybė visai nesipiktintų, jei kuo daugiau tikinčiųjų dalyvautų ir aktyviai įsijungtų į visą pretesto eigą.

Kai kurios aiškiai kraštutinės dešinėsios grupės, priešingai, organizavo antedemonstracijas ir ieškojo aiškių progų fiziniai susiremti su tais, kurie pasisako už besąlyginį karo Vietname užbaigimą. Toks New Yorko burmis-

tras įsakė iškelti vėliavas iki pusės stiebo. Detroito mayoras pats nedviprasmiškai pritarė ruošiamoms antikarinėms demonstracijoms...

Palikime tą visą nuošalį ir pabandykime pasvarstyti, ar, sakykime, tokia proga, mes lietuviai, kaip tautinė mažuma, kaip lojali krašto santvarkai grupė, tikrai neturime ką pasakyti? Ar mums neįdomi, nesvarbi susidariusi padėtis? Ar mūsų balsas, tikrai jau toks menkas ir neįtakingas, kad niekam nebūtų įdomus išgirsti? Ar nebūtų buvę prasminga, jei amerikiečiai lietuviai, ta pačia

proga būtų išėję į viešumą su savo plakatais, šūkiams, vėliavomis? Viešosios opinijos formavimo aparatai jau buvo parngti visur ir labai plačiai. Viskas, net ir mažmenos buvo gaudomos, daromi interview, fotografuojama, filmuojama, perduodama savo ir pasaulio žinių agentūroms, radijo stotims, televizijai.

Kiek kartų šaukiame, pykstame, kad mūsų pačių organizuoti mitingai, demonstracijos, tiek mažai dėmesio /dažnai, net jokio/ susilaukia iš didžiosios spaudos, net jeigu šeštadieniais, kada įstaigos, paprastai, nebedirba, bandome šturmuoti sovietams gana palankias Jungtinių Tautų įstaigų duris ar užrakintus vartus. O, štai, pasitaiko proga, įsijunti į

MONTREAL

LIETUVISKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS
ŠEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTI
BANGA 1410, 10:00 VALANDA VAKARO
TEL. 669-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
601 St. John Road TEL. 695-3883
POINTE CLAIRE, QUE.
(M. RUTKAUSKO)
• Atliekame probėgimo ir kapitalinio auto-mašinos darbus.
• Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
• Tikrai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr.40 arba Nr. 20. Atvažiuok neapsiriksitel

Lafleur Radio Taxi SKAMBINKITE,
Savininkas Alfonsas Viskantas iš visų vietų LaSallėje.
TEL. 366-8300
SPECIALIOS KAINOS:
• Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuvėms. -- visos 24 valandos.
• Į tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas.

LaSalle Auto Specialist Reg'd. TEL: garažo 366-0500
namo - 366-4203

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.
7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. SAV. G. DESROCHERS.
(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
TEL. 769-2941.
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.
Tel. 768-6679.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co. TEL. 366-3884
K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS
547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.

BELLAZZI-LAMY INC. TEL. 366-6941
BOIS DE CONSTRUCTION
BUILDING MATERIALS
7882 BLVD. CHAMPLAIN
coin 6ième Ave., LaSalle
ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Dursys, langų remai. Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cementas, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

KELEIVIS
536 Broadway,
So. Boston, Mass.
02127 USA.
Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-sius metus. Jį vienį giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?
Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.
Jau galima gauti --- 1969 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SĖJA
Tautinės, demokratinės minties menesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
Redaktorius Grožvydas Lazauskas.
Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

Montrealio liet. Akademino Sambūrio valdyba su septintosios Vinco Krevės vardo literatūrinės premijos lauretu A. Vaičiulaičiu. Iš kairės: J. Kibirkštis, pirm. A. Kličius, H. Lapinienė, A. Vaičiulaitis, S. Piečiūtė, G. Dainius. Trūksta M. Beniušienės. Nuotrauka T. Laurinaičio.

Š. m. lapkričio 15 d. Chateau Champlain viešbutyje Akademini Sambūris ruošia iškilmingą balių su vakariene ir šokiais.

gyvenamo krašto triukšmingesnius įvykius, gerai žinant, kad būtų labai nesunku gauti tos taip labai norimos ir siekiamos "publicity", nedarome nieko.

Kiek kartų siuntėme Jungtinių Valstybių prezidentui savasias rezolucijas, prašymus, priminimus ar reikalavimus, kad tik prezidentas darytų bet kurią intervenciją Lietuvos ar ir kitų Pabaltijo valstybių laisvės reikalui, tuo tarpu, kai tam pačiam prezidentui spalio 15 d. itin reikėjo kiek galint daugiau moralinio pritarimo, priminimo, kad garsiai šaukianti minia, tėra tik mažuma visoje amerikinės visuomenės struktūroje, tylėjome. O galima buvo iš bet kurių lietuviškųjų kolonijų, stūsti dešimtimis telegramas, kaip ištikimiesiems JAV piliečiams, primenant, kad amerikiečiai lietuviai remia prezidentą, pritaria jo politikai. Netik telegramas, bet ir ištisus laiškus, rezolucijas. Gal šį kartą ir nebūtų ten buvę kaip minėti Lietuvos vardo, bet prezidentūroje būtų žinoma, kad tie lietuviai, nėra kažkokie ten svetimšaliai, kuriems terūpi vien tik jų Lietuvos reikalas, bet, kad jie, kaip JAV piliečiai, gyvai sielojasi, žino ir supranta

Kaip ir pereitais metais, svarbi šio baliiaus dalis bus debiutančių pristatymas. Visos lietuaitės baigusios gimnaziją arba suėjusios 18 m. yra kvie-

čiamos dalyvauti ir yra prašomos jau dabar registruotis pas Ireną Lukoševičienę, tel. 366-1210.

visas amerikines problemas, nebūtinai jas tuoj pat jungiant į siauresnį, tegu, gal ir netiesioginiai bendrų, reikalų srautą.

Buvo proga, bet ji liko nepanaudota, nors, palyginus, netiek jau daug pastangų reikėjo padėti. Kas nors juk galėjo tai numatyti, organizuoti, vykdyti. Visa žinoma buvo gerokai iš anksto, bent keletą mėnesių. Visa vyko, beveik visur bent jau ten, kur tikrai lietuvių netiek mažai gyvenama. Spauda, radijas ir TV ekranas buvo mūsų pašonėje. Ir kas iš to?

WINDSOR, Ont.

Detroito Liet. B-nės kultūrinė sekcija, š. m. lapkričio mėn. 1 d. 8 val. vak. Detroit Institute of Musical Art patalpose /John R. kampas Kirby/, ruošia Aldonos Kėpalaite's piano rečitalį. Jame mūsų newyorkietė pianistė skambins Debussy, Chopin, Mozart ir kt. kompozitorių kūrinius.

Kalmynai, Windsorė ir apylinkėse gyvenę tautiečiai, kvie-

čiami dalyvauti šiame koncerte ir tuo pačiu metu paremti mūsų kultūrinės bei reprezentacinės pastangas amerikinėje aplinkoje.

o Dail. A. Tomasiūčio dailės paroda vyksta Winsoro universiteto patalpose, nuo spalio 27 iki lapk. 21 d.

Atkelta iš 6 psl.

LONDONAS...

Šom. Kas dirba su jaunimu tas supranta, kiek daug duoda jaunimui tokie pasirodymai. Mums malonu nuvažiuoti į Lietuvį Dienas, nesusitinkame daug pažįstamų. Sudarykime progas, kad mūsų jaunimas turėtų draugus ir pažįstamus visoje Kanadoje, kad jiems būtų malonu atvažiuoti ir dalyvauti Lietuvos Dienose, kad jie tęstų kovą už Lietuvos atstatymą, kai jau būsime pavargę. Ačiū už kantrybę."

Šis planas Londono lietuvių dienoms ruošti komiteto yra priimtas, todėl maloniai prašome visokius meno vienetus pradėti susirašinėjima šiuo adresu: 241 Highbury Ave., LONDON, ONT.
B.A. M. CHAUNASKAS

JOE'S BUTCHER & GROCERY LAURINAITIS JUOZAS

TEL: 524-0209

1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q.

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUÉBEC
TEL. 366-7818

- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION
- DODGE

LAURENT DAIGNEAULT
Président

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriaus

• Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai

• Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai

• Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

Tony's Photo Studio

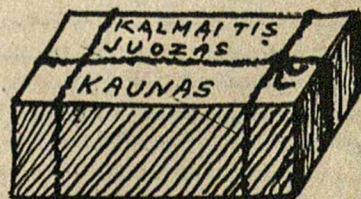
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8971.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVES MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

T. Laurinaitis

A.B.C.
SIUNTINIŲ
AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.

Montreal 18, P.Q.

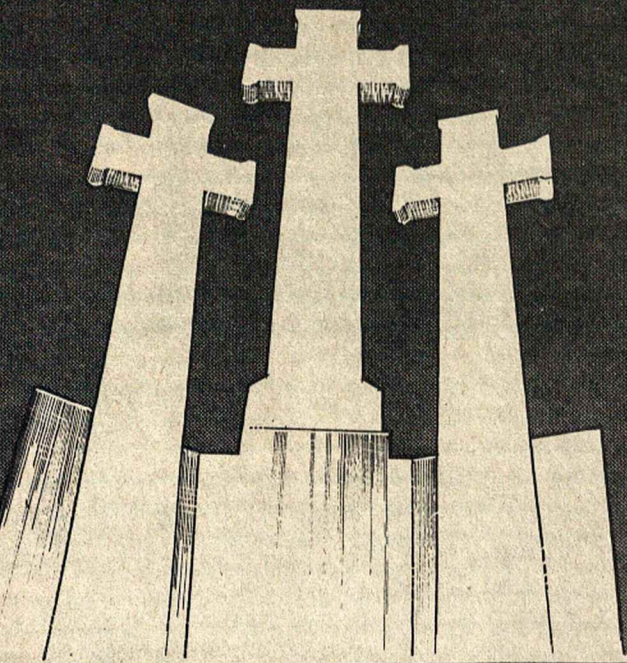
Tel. VI 4-9098

DĖMESIO!

ABC kviečia visus klientus agentūron apsilankyti asmeniškai, nes vietoje bus lengviau paaiškinti naujuosius maito mokesčius. Už maisto siuntinius maitas lieka tas pats.

A.B.C.

MONTREALIO AUŠROS VARTŲ CHORAS Dainuoja

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŠV. ONOS DRAUGIJA,
lapkričio mėn. 8 d. 7 val. vak., parapijos saleje ruošia

RUDENS
KAUKIŲ

BALIŲ

- Bus karšta grybų vakarienė. • Loterija.
- Bufetas. • Gros A. Balčiūno orkestras.
- Kaukes bus premijuojamos

Įėjimas \$3.00, studentams pusė kainos.

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI IR LINKSMAI
PRALEISTI LAIKĄ

Valdyba.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

NAUJOS

TAUPOMOSIOS SASKAITOS IŠ

6.5%

Mėnesinis palūkanų skaičiavimas
ir prirašymas, laisvas pinigų išė-
mimas, bet be čekių rašymo
privilegijos.

TAUPOMOSIOS SASKAITOS
IŠ 6.5%

"Lito" valdyba nutarė nuo
lapkričio mėn. 1 d. įvesti nau-
jas taupomąsias sąskaitas iš
6.5%. Pinigų išėmimas iš šių
sąskaitų bus laisvas bet kuriuo
metu, tačiau be čekių rašymo
privilegijos. Palūkanų apskai-
čiavimas ir prirašymas bus
mėnesinis. Bankuose už "true
savings" palūkanos prirašo-
mos tik kas pusę metų. Gyvy-
bės apdrauda taupomosioms
sąskaitoms netaikoma. "Lito"
nariai kviečiami šia sąskaitų
rūšimi plačiai pasinaudoti.

ČEKIŲ KREDITO PASKOLOS
"Lito" čekius rašantiems
nariams nuo 1970 m. sausio
mėn. 1 d. "Lito" valdyba nutarė
pasiūlyti čekių kredito pasko-
las, kurios daugeliu žvilgsnių
bus daug patogesnės ir piges-
nės už bankų "Charge" "ban-
cards" ir t.t. Smulkesnė in-
formacija nariams apie šią
naują paskolų rūšį bus išstun-

tinėta su sekančiu "Lito" blu-
letu.

P.R.

• Šv. Kazimiero parapijos Šv.
Onos draugijos susirinkimas šį
sekmadienį, lapkr. 2 d. Visos na-
rės dalyvauja pamaldose ir po ku-
riu bus pusrūčiai parapijos saleje.
Į pusryčius kviečiama visa visuo-
mene.

Draugijos Valdyba.

PR. BALTUONIO MENIŠKŲ
IŠDIRBINIU PARODA
bus Chicagoje, Jaunimo Centre
lapkričio mėn. 1 ir 2 dienomis.

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M. D., C. M., M. Sc., L. M. C. C., F. R. C. S. (C)

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS TEL. 931-3275.

SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. Andre).
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. Catherine Street W.
Room 600

Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.

Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J. P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remdėliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Verdun, Montreal

Tel. 767-6183.

P L O K Š T E L Ė S K R I K Š T Y N Ų B A L I U S

lapkričio mėn. 1 d. 7 val. vak. Aušros Vartų parapijos saleje.

Programoje: Krikščynos ir kūrų žodis, dr. H. Nagio žodis, Choro koncertas, gera vakarienė ir šokiai.

Įėjimas: \$2.50, moksleiviams - \$1.00.

A.V. parapijos Choras.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Ateinantis sekmadienis, t.y.
lapkričio 2 d., yra pirmasis
mėnesio sekmadienis.

Taip jau yra įprasta, kad į
vokelius įdedama didesnė au-
ka. Ši auka yra skirta baž-
nyčios skolų sumažinimui.

o Bažnyčios pamatų remon-
to darbas jau artėja prie už-
baigimo. Tikimės, jog ateinan-
čią savaitę bus galutinai vis-
kas užbaigta ir visi grioviai
užlyginti.

o Mūsų bažnyčioje susituokė
Aušrelė Masevičiūtė su Stuart
Southgate.

o Kosto ir Janinos Mickų
dukrelė pakrikštyta Danutės
ir Onutės vardais. Krikšto tė-
vais buvo Vincas Markauskas
ir Aelė Keršienė.

Suvalktietis

GAISRO APDRAUDOS SUMAŽINTOS KAINOS

(Apie tai rašo Adamonis ir Norkeliūno agentūros)

Apdraudų kainos nuo gaisro
yra sumažintos apie 20 ct. už
\$100 trims metams pastatams
ir inventoriumui turintiems da-
linį centralinį šildymą /dali-
nai alyviniais atskirais pečiais
šildomiems namams./

Kainų sumažinimas yra tai-
komas apdraudas atnaujinti,
ar naujam bižniui, duplexams
ir triplexams, kuriuose pats
savininkas gyvena.

Galima sakyti, kad apie 30%
lietuvių gyvenamųjų namų yra
su daliniu centraliniu šildymu
ir jie gali šia nuolaida pasi-
naudoti.

"Homeowners Policy" yra
rašoma ir triplexams ne vien
tik vienos, ar dviejų šeimų
namams.

Šiuos pakeitimus yra pada-
riusios Tariff-Board apdrau-
dų bendrovės. Jas šį agentū-
rą atstovauja.

Su pagarba,
P. Adamonis

Chartered Insurance Broker

Kaip ir visur draudimo sri-
tyje vyksta įvairių pakeitimų.
Visas žinias duodame veltul.
Labai dažnai mes galime jums
sutaupyti pinigų arba duoti
platesnį draudimą. Savo klie-
ntams ir visiems kitiems pra-
nešame, kad niekas Montrealio
apylinkėje negali jums pasiū-
lyti geresnų sąlygų ar kainos

kokias čia rasite, todėl į viso-
kias reklamas ir siūlymus
žūrėkite labai atsargiai ir
išsiaiškinkite.

Ši agentūra jau 25-ti metai
kaip teisingai ir sąžiningai
tarnauja visose draudimo sri-
tyse. Gegužio mėnesį į šią
agentūrą įsijungė Arvydas
Rudzevičius /Harvey Rudis -
čia augęs vyras/, kad galėtu-

DĖNESIO!

Verdune vyksta miesto
savivaldybės rinkimai,
todėl verduniškiai lie-
tuviai gausiai dalyvau-
kite balsavimuose šį
sekmadienį, lapkr. 2
dieną. NL-je galite
matyti pačius geriau-
sius kandidatus.

• DLK Vytauto klubo
pašalpinės d. jos va-
kariene bus lapkričio
mėn. 15 d., bet ne 22
d., kaip buvo anksčiau
skelbta.

Valdyba.

THE TAILOR SHOP --- LASALLE SHOES STORE

10%

Antanas Kazlauskas,
atstovauja šioje krautuvėje

Nuolaida nuo sulgytos kainos iki lapkri-
čio mėn. 4 d. kas pirks avalinę ir drabu-
žius, atsinešdamas šį kuponą.
Vyrams ir vaikams įvairios rūšies
batai ir drabužiai. Kainos visiems prieinamos.

7652 Centrale Street, LaSalle.

Tel. 366-6521.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

3907 A Rosemont Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lito" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario

PROVINCIOSE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

EINAMASIS S-tas 5.0%
ŠĖRUS (numatyta) 5.5%
TAUPOMASIS s-tas 6.5%
TERM.IND. 1 metams 7.25%
TERM.IND. 2 " 7.75%
TERM.IND. 3 " 7.75%

Nemokamas gyvybės draudimas
iki \$2,000 šerų sumos.

DUODĄ PASKOLAS:

ASMENINES iš 9%
NEKILN. TURTO iš 9%
Išskaitant gyvybės apdraudą
iki \$10,000.

JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki
termino lieka senomis palūkanomis
(pradedant 6.5%).

ADRESAS: 1465 De Seve Street

Montreal 205, Que.

TEL. 766-5827.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekma-
dieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis -
nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienius.
Vakara - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7
iki 9 val.

3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545. Diena - penk-
tadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakara - pirmadieniais,
trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmadieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d.
iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA 727-3120

6695 - 35th Avenue, Montreal, 409,

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B. 727-3120.

Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B. NAMŲ: 271-5758.

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

Keating FORD Sales Limited

TEL. 769-8831

4475 BANNANTYNE AVE.
VERDUN, QUE.

USED CARS
1 year guarantee

Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Sales Manager's Assistant
Keating Ford Lietuvių atstovas
769-8831.

Tel: namų 366-2548

